

Izbaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inzeratnem delu vsaka drobna vrstica ali aje prostor 10 Din.

GLASILLO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravništvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Republika.

Pri nas v Sloveniji vstajajo od časa do časa novi preroki, ki hočejo izrabljati ljudske težnje, težave in tudi čustva ter samozavest naroda v svoje osebne namene. Kdo se ne spominja nazaj na leto 1919, ko so začeli kričati po Sloveniji naši samostojneži. Naše ljudstvo je bilo tedaj z mnogočem nezadovoljno, razne težave so ga trle, začelo je vanj prihajati radi političnih in gospodarskih stisk streznenje od prevelikega pričakovanja, ki je bilo v začetku združeno z osnovanjem nove države. Vse to so tedaj nekateri liberalni agentje — med njimi je bil tudi Pucelj, dotedenji podpredsednik liberalne stranke v Sloveniji — dobro izrabili in so na žive in mrtve hujskali proti Slovenski ljudski stranki z geslom »Kmet kmeta«.

Slovenska ljudska stranka je že z velikopoteznim političnim in gospodarskim delom za naše kmetstvo ljudstvo prestala sijajno preizkušnjo, da je s svojim delom neizmerno koristila kmetškemu stanu, da ga je rešila iz rok liberalnih oderuhov in da je z globokoobsegajočimi zakoni povsod podpirala uspešen razvoj kmetškega gospodarstva. Liberalci so pa špekulirali na nezadovoljnost in pozabljivost ljudi in hujskali proti najboljši zastopnici kmetškega stanu, proti SLS. Zalibog se je dalo ljudstvo v precejšnji meri zapeljati in je leta 1920 znaten del prešel v tabor samostojnežev. Vsem je še v živem spominu in ljudstvo bo to še dolgo občutilo, kako so potem leta 1920 izvoljeni poslanci samostojnežev s svojim glasovanjem v Belgradu prodali slovensko ljudstvo. Slovensko ljudstvo je izgubilo s centralistično ustavo, ki je bila ustvarjena z glasovi slovenskih samostojnežev in liberalcev, vsako besedo v svojih gospodarskih, političnih, narodnih in prosvetnih zadevah. To je bila prva prevara, ki jo je naše ljudstvo moralo trpeti in ki ga bo še dolgo bolelo, čeprav je samo zaman verovalo političnim špekulantom.

Novi apostoli.

Sedaj so začeli nastopati neki drugi, ki bi radi izrabljali ljudstvo v svoje namene. Leta 1920 je bila vaba za kmetstvo ljudstvo, ki naj bi odtrgala volivce od SLS »kmet kmeta«, sedaj pa računajo nekateri,

da bi utegnili postati taka privlačna sila republika in republikanstvo zlasti med onim delom našega naroda, ki je bil v Ameriki. Zdi se nam potrebno, da se enkrat čisto po resnici in pravici pogovorimo tudi o tej stvari in sicer radi tega, da to vprašanje postavimo v pravo luč in pokažemo na prave namene, ki jo imajo z agitacijo o republiki.

Naš prvi cilj.

Najprvo moramo zastaviti vprašanje: kateri so in morajo biti glavni bližnji cilji slovenske politike? Kaj moramo doseči, da ne bomo gospodarsko popolnoma propadli in da pridemo tudi mi Slovenci do politične veljave in političnih pravic kot narod? Ta glavni bližnji cilj je v tem, da se v vseh svojih stvareh popolnoma osvobodimo od Belgrada, tako da bomo mogli v vseh svojih slovenskih stvareh samo odločati. To označujemo z drugimi besedami: mi hočemo zakonodajno avtonomijo Slovenije. To je in mora biti glavni cilj Slovencev, to je za nas življenskega pomena, brez tega se mi ne moremo razvijati kot samosvoj narod. Da dosežemo ta cilj, je zbrala Slovenska ljudska stranka vse narodne sile okoli sebe in jih vrgla v ardit politični boj, ki ga bije v Belgradu za zakonodajno avtonomijo. S svojim srditim in odločilnim bojem je spravila našo sveto stvar za mnogo, mnogo naprej in znatno, zelo znatno v bližino končne zmage. Ali bomo prišli v tem svetem boju hitreje in znatnejše naprej, če bi slovenski narod kar naenkrat se premislil in bi rekel: »Sedaj mi je pa prvo in glavno republika. Zato hočem v prvi vrsti založiti svoje sile.« Mirnodušno odgovarjamo: Niti za prst ne bi naše stvari spravili naprej, če bi vezali to svojo prvo in življensko zahtevo po zakonodajni avtonomiji Slovenije istočasno na življenje in smrt z republiko. Boj bi bil še bolj otežkočen, ker bi imeli za enkrat še več svojih sil proti sebi. Pаметen človek pretehta svoje sile in jih skuša vse izrabiti tam in za to, kar je zanj najbolj potrebno in za enkrat je za Slovence najbolj potrebna zakonodajna avtonomija. Kdor tega ne uvidi, mora biti s slepoto udarjen.

Republika.

Sedaj pa preidimo k republiki in republikanskemu gestu. SLS je sklenila leta

1922. v Celju, da je v njenih vrstah mesto tako za odkrite republikance kakor za monarhiste. Slovenski ljudski stranki je vprašanje monarhije ali republike vprašanje druge vrste, glavno vprašanje ji je in ji bo ostalo, da pride ljudstvo povsod do svoje popolne besede, da povsod ljudstvo zavladajo. Oni, ki so na vrhu, pa se naj imenujejo kralji ali prezidenti, imajo pa to nalogo in pravico, da vršijo ljudsko voljo. Na Angleškem imajo kralja, pa ima ljudstvo vso oblast v rokah, na Francoskem imajo republiko in prezidenta, in vendar je Francoska najbolj vojaška in najbolj kapitalistična država na celem svetu. Ne gre torej za ime, gre za vsebino in za to, čigava volja je merodajna: ali volja ljudstva ali onega, ki je na vrhu. SLS hoče pridobiti v avtonomni Sloveniji slovenskemu ljudstvu vso oblast in vso besedo, in ji je prav malo mar, ko to doseže, kako zove potem zunanja oblika države.

Kako Radić pojmuje republiko?

Tako in nič drugače pojmuje tudi Radić in pojmujejo vodilni njegovi politiki svojo republiko, s katero so šli v volivni boj. Tako se je Radić sam izjavljaj, to so v posvetovanjih in razgovorih izjavljali tudi njegovi poslanci. Oni hočejo, da pride ljudska volja in beseda naroda do popolne veljave. Če se to doseže, potem so uveljavili svoje nazore o republiki, pa če je tudi v Belgradu na čelu države kralj. Tudi njim gre za stvar in ne za besede. Radić sam je izjavil, da je zanj »Angleška, ki ima kralja, pravzaprav republika, ker tam res ljudstvo vlada. Ljudstvo je seveda Radićevno geslo o republiki drugače pojmovalo in je po svoji volivni zmagi 18. marca lanskega leta res z vso vero pričakovalo, da nastopi že prvi dan po zmagi, 19. marca, prava hrvatska republika. Ko so prišli hrvatski poslanci v Belgrad, so odkrito priznavali, da pojmujejo svojo republiko tako, da pride hrvatsko ljudstvo do popolnih svojih pravic in do vseh svojih pravic in so čisto mirno prisegli kralju in na monarhijo. To in nič drugega jim ne pomeni njegovo geslo o republikanizmu. To hočemo tudi mi doseči: Vse pravice za slovensko ljudstvo.

In v tem boju za pravice slovenskega ljudstva, za samoodločbo slovenskega naroda je treba vse sile ljudstva strniti v enotno

močno voljo. Kdor strelja sedaj v tem važnem trenutku slovenskemu ljudstvu, ki je sedaj združeno v Slovenski ljudski stranki in ki je tudi pravice slovenskega ljudstva smotreno in z vso odločnostjo zastopala, v hrbet, ta je izdajavec, pa se naj zove potem že tako ali tako. Slovensko ljudstvo si je v svoji povojni politični zgodovini pridobilo s svojim prebiranjem in svojo stranpotico, ko se je odločilo za razne povojne stranke proti Slov. ljudski stranki, tako žalostno izkušnjo, obenem pa tudi toliko politično zrelost, da pojde neomajno za svojim bližnjim ciljem, ki je dosegljiv, za svojo zakonodajno avtonomijo v boj pod praporom Slovenske ljudske stranke. Geslom, ki so preračunje-na samo na volivne uspehe ali pa predstavljajo muziko bodočnosti, pa ne bo več nasedale.

NE NAROČAJTE, NE KUKUJTE IN NE BERITE ČASOPISOV, KI SO ODPADLI OD VERE IN NARODA. TI ČASOPISI SO V PRVI VRSTI »DOMOVINA«, »JUTRO«, »SLOVENSKI NAROD«.

Pašić grozi kralju.

Pašić se bori za centralizem in vele-srbstvo bolj kot za svoje življenje. To je povsem razumljivo, če pomislimo, da centralizem nese njegovim prijateljem na stotine milijonov, ki jih morajo v prvi vrsti plačevati slovenski in hrvaški davkoplačevalci.

Ko tudi Pribičevićeva in Žerjavova pomoč ni zalegla, da bi kralj Pašiću poveril vodstvo volitev, je Pašić porabil staro in preiskušeno sredstvo: groziti je začel kralju in pretil, da bo tekla kri, preden bo padel centralizem. Tako je govoril na shodu, ki ga je imel v Bjelini: »To, kar smo mi s krvjo ustvarili, bomo s krvjo branili pred vsemi takimi poskusi.« No, g. Pašić je med prelivanjem srbske krvi se lepo senčil in kopal v francoskih toplicah. Nadalje pravi: »Mi ne vemo, kako bo kralj odločil. Toda radikalna stranka ne bo odstopila od svojih ciljev obrambe in vzdrževanja te in take države in upamo, da bo zmožna, prisiliti k pokorščini one, ki hočejo delati sedaj proti narodovi volji.« Na to očitno grožnjo je kralj odgovoril s tem, da Pašića po tem govoru kljub njegovim prošnjam ni hotel sprejeti. Kakor vse kaže, je iz prihodnje volivne vlade Pašić izključen in s tem bo storjen velik korak k ozdravitvi sedanjih razmer.

Kriza se je razvijala tako-le:

29. aprila. Ljuba Davidović je bil sprejet od kralja, kateremu je svetoval, naj se posvetuje z voditelji posameznih strank. — Pašićev govor v Bjelini je napravil v Belgradu zelo mučen vtis. Vsi radikali so mnenja, da je Pašić napravil velikansko neumnost, da je grozil kralju in obljubljal nasilje.

30. aprila. Listi dr. Žerjavovega najožlega prijatelja Pribičevića najostudneje napadajo Slovence in Hrvate ter širijo o njih najgrše laži. V Belgradu se splošno čudijo, kako so mogli slovenski liberalci moralno tako propasti, da samo iz sovraštva do kato-

ličanov gredo čez drn in strn z najstrupejšimi sovražniki slovenskega naroda.

2. maja. V Belgrad se je pripeljal dr. Žerjav ter v imenu slovenske iskariotske stranke zahteval, da Pašić ponovno prosi za sprejem pri kralju, kateremu naj predlaga takojšen razpust narodne skupščine ter poveritev volitev stari vladi. Zase je zahteval ministrsko mesto. Pri volitvah v Sloveniji naj bi se proti SLS kot zastopnici slovenskega ljudstva nastopilo z najhujšimi nasilji. Dr. Žerjav je prosil tudi za sprejem pri kralju, pa ni bil sprejet. Slovenski odpadniki s polno paro v Belgradu sramotijo in grdijo slovensko ljudstvo.

3. maja. Na seji narodne skupščine je vlada podala izjavo, da je odstopila in da se prihodnja seja skliče šele, ko bo sestavljena nova vlada. — Pribičević je prosil za sprejem pri kralju, pa ni bil sprejet. Pač pa je bil zopet pri kralju Ljuba Davidović. — Radikali so zelo potrli, ker so z gotovostjo pričakovali, da bo s 3. majem narodna skupščina razpuščena, kakor so jim voditelji venomer zatrjevali.

6. maja. Pašić je dobil naročilo, da sestavi poslovno vlado. Ker pa iz manjšine ne more sestaviti poslovne vlade, volivne vlade pa mu kralj ne da, je gotovo, da se bo poskus ponesrečil.

BOLEČINE? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzaftid! Vi se boste čudili! Dobredejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljeni S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnateh ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplačila razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elza trg št. 16, Hrvatsko.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani, Kongresni trg 4

daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje in podpira ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. — Obrestuje vloge na knjižice po

5%

na tekoči račun po dogovoru od dne vloge do dne dviga. — Ima dovoljenje za poslovanje z devizami in valutami.

VI. Ker straža stroga bla izjemno, je vtaknila nju v lukno temno.

Ko z milom ječo sta oprala, na prosto spet ju straža dala.

Nadaljevanje sledi.

PO SVETU

Volitve v Nemčiji. V nedeljo so se vršile v Nemčiji volitve v državni zbor. Splošno se je pričakovalo, da bodo dobile večino revolucionarne stranke — komunistične in skrajno narodnostne. Dasi so precej narasle, vendar so zmerne stranke še vedno ohranile znatno večino. To je za miren razvoj evropskega položaja dobro znamenje.

Danska. Dne 11. aprila t. l. je zmagala na Danskem pri državnozbornskih volitvah delavska stranka in porazila dosedanje parlamentarno večino. Posledica tega je bila, da je kralj izročil vladno krmilo delavcem in tako so postali tudi v tej deželi delavci gospodarji države. V Evropi imamo sedaj že tri države, v katerih vodijo delavci državno krmilo. V Rusiji vladajo komunisti, na Angliškem so postali gospodarji države laburisti in sedaj so na Danskem zmagali socialni demokratje. V novi danski vladi je postala minister za šolstvo ženska in sicer je to pisateljica Mina Bang. Imenovana je stara nad petdeset let in je vdova po uredniku lista »Socialdemokratene«, pri katerem listu tudi že sama deluje okoli deset let. Njeno delo je posvečeno v prvi vrsti narodnemu gospodarstvu in vzgoji, poleg tega pa se z vso vnemo zanima za napredek ženstva. Mina Bang nastopa že več let na posvetovanjih in zborovanjih delavk. Vse ženstvo na Danskem pričakuje od svoje voditeljice in sedanjega ministra kar najuspešnejše delovanje. — Danska je mala država na severu Evrope, ki šteje 3 in pol milijona prebivalstva. Dasi pa je manjšna, nam s svojo notranjo uredbo in napredkom vendar v vsakem oziru lahko služi kot vzor dežele s pravo kmetijsko kulturo, pred katero se mora skriti marsikatera velika država. Na Danskem sta danes od 1000 ljudi samo dva nepismena. Kar se pa tiče čitanja časopisov je Danska na prvem mestu med vsemi državami.

Rusija ima okrog 150 milijonov prebivalcev; vsako leto se rodi okrog 900.000 oseb. V skrajni sili, če treba, postavi Rusija 18 milijonov vojakov. Boljševiška vlada silno skrbi za svojo rdečo armado, ki je pa tudi svoji vladi neomejeno zvesta. S tako državo bo moral svet računati.

NOVICAR

ALI IMATE VSE V REDU?

Skoro povsod poteka čaz za vlaganje reklamacij in kandidatnih list. Pazite zato na uradne oglase! Glejte, da bo vsaka lista pravilno vložena! Cesar ne veste, vprašajte na tajništvo SLS, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

d Cirilica je več kot slovenščina. Vsi vemo, kako po nepotrebnem se naši otroci mučijo s cirilico, slovenščino pa zanemarjajo. Posebno jahajo cirilico liberalni učitelji, ki so pristaši odpadniške liberalne stranke. »Slovenski narod«, ki je, odkar je pod komando dr. Zerjava, čisto odpadel od svojega naroda in piše popolnoma v velesrbskem duhu, je 6. maja celo zapisal, da mora imeti cirilica prednost pred slovenščino.

d Agent. »Avtonomist«, ki iz koristovskih namenov ene osebe ruši enotno fronto slovenskega ljudstva proti centralizmu, pošilja po deželi agenta, ki pobira naročnino za II. polletje. Dokler je »Avtonomist« služil avtonomiji in slovenskemu ljudstvu, smo ga radi podpirali. Zdaj pa, ko služi enemu človeku, prosimo vse prave in resnične Slovence, naj agenta uljudno odslujejo.

d Birma v dežaniji Radovljica. Kropa v nedeljo, dne 1. junija. Kamna gorica v ponedeljek, dne 2. junija. Ovsišje v torek, dne 3. junija. Dobrava pri Kropi v sredo, dne 4. junija. Ribno v četrtek, dne 5. junija. Bohinjska Bistrica v nedeljo, dne 15. junija. Srednja vas v ponedeljek, dne 16. junija. Koprivnik v torek, dne 17. junija. Bled v nedeljo, dne 22. junija. Bohinjska Bela v ponedeljek, dne 23. junija. Gorje v sredo, dne 25. junija. Dobrava (blejska) v četrtek, dne 26. junija.

d Mošoh. Iz Macedonije in južne Srbije danzadnem prihajajo poročila, kako tamkaj slovenski fantje bolehalo in umirajo za malarijo in drugimi boleznimi, ker ondotno podnebje ni zanje. Toda centralistična uprava v Belgradu hoče in zahteva tako »Domovina« in »Jutro« pa danzadnem in tedni za tednom dokazujeta, da je centralizem dober in potreben. Ali naš liberallec res ne zna biti drugega kot rabelj ljudstva?

d Pismo Slovencev s Francoskega. Ljovin, 24. aprila. Kakor je znano, je veliko Slovencev lansko leto zapustilo Nemčijo in so se podali v Francijo. Tukaj se počutimo zadovoljne in srečne. Imamo primerno življenje, katerega v zadnjih letih zaradi slabih denarnih razmer v Nemčiji nismo imeli. Dolčas nam je bilo samo zato, ker smo v Nemčiji imeli svoja slovenska katoliška društva, v katera smo radi zahajali in se po slovensko zabavali. Ali tudi tukaj so se začela naša slovenska srca gibati in hrepentiti po slovenskih katoliških društvih. In tako smo že imeli na Velikonočno nedeljo v tukajšnji cerkvi prvikrat našo slovensko sv. mašo. Mnogo Slovencev je bilo navzočih. Marsikateremu so zaigrale solze v očeh, ko je tako daleč od domovine praznoval velikonočne praznike in je slišal prepevati

krasne slovenske velikonočne pesmice. In tako gojimo tukaj, čeprav smo oddaljeni od domovine, ljubezen do vere, Cerkve in naroda. Zraven pa tudi poročamo žalostno novice, katera se je prigodila tukaj pri slovenski družini gospoda Kisovca, doma iz ljubljanskega okraja. 24. aprila je gospod Kisovec kopal na svojem hišnem vrtu, pri tem pa pridejo njegovi otroci do neke ročne granate in jo prinesejo v kuhinjo ter postavijo na okno. Drugi dan 25. aprila pri zajutruku prime otrok ročno granato, jo vrže na tla in v tem trenutku se granata razpoči. Tri osebe so bile težko ranjene. Sin, 9 let star, leži na smrtni postelji v bolnišnici. Enako tudi sestra gospe Kisovec in sin g. Kisovca, star 16 let. Tukaj še sedaj leži dovolj starega streliva od vojske. — Lepe pozdrave pošiljamo vam naročnikom domoljuba: Anton Perko, Blaž Zupančič, Valentin Perko, Franc Cerjak, Jožef Čič, Vincenc Tuhtar, Franc Bahč, Ivan Hriberšek, Rudolf in Franc Selič, Ivan in Anton Smodej, Franc Zupančič. Vsi živimo v francoskem industrijskem okraju Pas de Calais.

d Nove bronaste zvonove so dobili dne 1. aprila v Sv. Gotardu pri Trojanah.

d Spomin padlim vojakom. Iz Sele. Jeseni že je bilo sklenjeno, da se napravijo v svetovni vojni padlim in umrlim vojakom spomenik na kapeli na pokopališču. Toman iz Ljubljane je uklesal na dveh črnih marmornatih ploščah imena 117 vojakov. V nedeljo 18. maja bosta plošči slovesno odkriti. Ob desetih bo pred kapelo na pokopališču primeren govor in sv. maša. Igra domača godba

d Tihotapstvo se je v zadnjem času ba je zopet zelo razvilo. Zato se je sprejela v finančnem zakonu nova določba, ki odreja, da eno tretjino zaplenjenega blaga dobi ona oseba, ki tihotapca naznani, oziroma prime.

d Nove poštné znamke dobimo v kratkem. Tiskano so v Angliji, kjer so belgrajski centralisti pri njih več zaradili, kot bi mogli doma. Seveda so zato znamke toliko dražje.

d Vintgar je zopet popravljen in odprt. Vstopnina stane 3 Din na osebo.

d Župnijski izpit so naredili v kn. šk. pisarni v Mariboru sledeči gospodje kape-lani: Janez Kljun, kaplan v St. Ilju pri Misljuni; Alojz Pichler, kaplan v Loki pri Zidanem mostu; Ferdo Pohraški, kaplan v Staremtrgu pri Slovenj Gradcu; Alojz Skuhala, špiritual v Mariboru; Jurij Winter, kaplan v Beltincih (Prekmurje).

d Zgodnja nevihta. Pri Sv. Gregorju je dne 1. maja med neurjem udarila strela v strelovod zvonika župne cerkve. Pa je že morala šiniti električna iskra na podstrešje zvonikovo, ker so kake štiri ure po nevihti zapazili, da se iz vrha zvonika kadi. Po takojšnji preiskavi se je dognalo, da je v piramidni nad malimi linami polno dima. Gasilci z ročno brizgalno so bili takoj na mestu in so zabranili nevarnost, da pogori vse podstrešje in se ogenj razširi tudi na tra-

movje zvonov. V hipu pa je bila na mestu velika brizgalna in je bila nevarnost takoj odstranjena.

d Toča. Iz Ambrusa poročajo: Lepo se je april poslovil od nas, še lepše nas je pozdravil maj. — Zadnjega aprila smo imeli v župniji trikrat točo, ob dveh, ob pol štirih in zvečer ob devetih. — Prvega maja popoldne ob dveh je pa toča padala nad četrte ure, pobelila je vso okolico, da je bil pogled na polje in senožeti kakor pozimi ob snegu. Iz senožet so nas še drugi dan pozdravljale bele lise toče.

— Toča in nevihta v Zagrebu. V soboto se je vsula nad Zagrebo min okolico med hudo nevihto debela toča, ki pa ni napravila na letini mnogo škode. Naliv je pa znatno poškodoval več ravnokar popravljenih potov po zagrebški okolici.

— Toča v dubrovniškem okraju. Minoli petek ponoči je po celem dubrovniškem okraju pobila toča. Posebno pelika je škoda na oljkah, ki so ravno cvetele, dalje na trtah in tobaku.

— Velik požar je izbruhnil 4. t. m. ob oni uri zjutraj na Malem Lipoglavu pri Šmarju (Šmarje — Sap) pri Totajevih in uničil skedenj, kozolec, svinjak in štiri svinje, žitno shrambo z žitom vred in vse poljsko in gospodarsko orodje (in nekaj strojev), ki ga je gospodar imel v teh poslopih. Požar se je dotaknil poslopij ondotnega župnišča, posrečilo pa se je marljivemu gašenju kmetov, ki so prišli na pomoč, da so požar lokalizirali. Ker pa je škoda več sto tisoč in zavarovalnina le 3000 Din, se znanci in prijatelji prostijo, da v tem kritičnem položaju priskočijo pogorelecu na pomoč. Morebitni darovi naj se pošljejo na župni urad »Lipoglave«, pošta Šmarje—Sap. Pomagajte!

d Kaznovan motilec verskih obredov. Iz Zagorja ob Savi. Na sv. večer je pri ponočnici brez postavnega cerkvenega pooblaščenja apnenčar Gorišek oponašal g. župnika, ko je pel. Ker se je vrhu tega še skrajno surovo v cerkvi obnašal, mu je 26. aprila t. l. ljubljanska sodnija po milosti, ker je družinski oče, prisodila samo tri tedne »ješprenja«.

d Zastupila se je. Iz Zagorja ob Savi: Z očetovo kislino (esencem) se je 25. aprila zastupila strel. mojstra žena Katarina Kováč, roj. Govejšek. Že dalj časa je bilo na njej opaziti sumljive znake zmedenosti, usodni dan popoldne je pa šla za pokopališki zid, kjer je napravila konec svojemu šele 6 mesečnemu zakonskemu življenju.

d Iz tretjega nadstropja na dvorišče je skočila v Ljubljani gdč. Mira Kranjc, baje radi tega, ker je bila odpuščena iz službe.

MED BRATI IN SESTRAMI.

Slovesna obletnica. »Pučki Prijatelj«, glasilo »Političnega društva za Hrvato in Slovence v Istri« obhaja letos 25 letnico. Ustanovitelj tega lista je bil veliki škof Anton Mahnič, ki je umrl kot pravi narodni mučenik v pregnanstvu. Na dan obletnice je izšel »Pučki Prijatelj« v slavnostni obliki.

Za potujčevanje. Tržaški odsek društva, ki mu pravijo »Skrbstvo za odrešeno Italijo«, je ustanovil doslej laške vrtece v Tolminu, Kanalu, Kobaridu, Bovecu in v zadnjih tednih še na Zagli, pri Sv. Luciji na mostu, v Volčah, v Podbrdu, Cerknem in Idriji. V kratkem otvorijo vrtece tudi v Na-

porjetu, Zabunicah, Rajblju in Beli peči, ki je spadala pred vojno pod Kranjsko. Pripravljen je načrt za vrtee v Podgradu v Istri, v Dolini, Matuljah in v Ičićih. Celokupni program obsega otvoritev 250 vrteev!

Kako se v Trstu ženijo? V letu 1923 je bilo v Trstu 2229 porok. Vsak mesec se je povprečno poročilo 185 parov. Zanimivo je, da se odločijo Tržačani za zakon šele v poznih letih. V zadnjih treh mesecih pretečenega leta so se štirje »ženinik« poročili v lepi starosti 60 let. En »ženinik« si je izbral mlado nevesto 24 let, dočim so bili ostali trije ženini bolj modri in so si izvolili 50 do 60 letne žene.

Sv. gora pri Gorici. Kakor znano, je bila božjepotna cerkev na Sv. gori med svetovno vojno popolnoma uničena. Na mestu veličastne bazilike in samostana je ostala ena sama ogromna groblja. O Sv. gori, kot jo je poznalo naše pobožno ljudstvo, ni ostalo nobenega sledu. Kmalu po svetovni vojni pa so se pričela obnovitvena dela. Ljudstvo želi, da se božja pot obnovi. V ponedeljek 28. pr. m. si je goriški prevzvišeni kneznadškof ogledal delo in je bil prav zadovoljen. Ogromne ruševine so že razčiščene in v kratkem se prične z zidanjem cerkve same.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani — r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠICEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

najboljše

z ozirom na višino zneska in odpovedni čas

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzajemna posojilnica večino delnic stavbene delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih biš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah. 5881

ZOPER SLABOKRVNOST

SLABO PREBAVO in OSLABELOST vsake vrste priporočajo zdravniki najbolj »AROMATIČNO ŽELEZNATO TINKTURO«, ki jo izdeluje lekarna »Pri angelu varhu« na Vrhniki. — Je izvrstnega okusa, ne kvari zob in jo uživajo odrasli in pa otroci z najboljšim uspehom. 1 steklenica (pol litra) stane 20 Din. Razpošilja se vsaka količina, priporočljivo pa je zaradi cenejše poštne naročiti vsaj 3 steklenice naenkrat. Zahvale na razpoložljiviš: Pišite na lekarnarja HOČEVAR-JA na VRHNIKI!

Najboljši šivalni stroji

Gritzner za rodbinsko in obrtno rabo vedno v zalogi

edino pri **Josip Petelinc**

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika stoletam potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedarje. Galanterija in vse drobno blago.

Najvarneje nalagate denar v pupilarno varnem zavodu

Hranilnici kmečkih občin v Ljubljani,

Dunajska cesta 32. (Hiša Združne Zveze).

POLITIČNI ZAPISKI

p Naši poslanci so čas, ko zbornica ne deluje, dobro izrabili. Pomagali so tudi drugi naši voditelji. V nedeljo 27. 4. so bili shodi in sestanki zaupnikov: Dol. Logatec (posl. Gostinčar), Stari trg (dr. Natlačen), Cerknica (dr. Natlačen), Vrhnika (prof. Jarec), Kranjska gora (prof. Remec), Smartno pri Litiji (posl. Kremžar), Višnja gora (tajnik SLS), Žužemberk (dr. Kulovec), Hinje (dr. Kulovec), Slevnica in Kostanjevica (posl. Sušnik), Kamnik in Radomlje (posl. Štrcin), Šenturška gora in Cerklje (posl. Brodar), Škofja Loka (dr. Mohorič), Polhov gradec (posl. Stanovnik), Černomelj (dr. Stanovnik), Metlika (posl. Nemanič), Loški potok (posl. Skuli), Trebelno (tajnik Žužek). Za ljubljansko okolico je bil v Rokodelskem domu sestanek zaupnikov, na katerem je poročal dr. Brejc. V ponedeljek 28. 4. je posl. Brodar poročal na sestanku v Kranju.

p Na Gori pri Sotradici je bil v nedeljo 4. majnika ob 2 popoldne občni zbor Kmetijske zveze. Govornik iz Ljubljane g. Krek je pojasnil sedanjí položaj in razkrinal razne laži nasprotnikov.

p Tržišče. V nedeljo 4. 5. je imel posl. Sušnik shod v Tržišču pri Mokronogu. Kljub agitaciji nasprotnikov je bila udeležba velika. Po par medklicih so samostojneži osramočeni umolknili in končno glasovali skupaj z našimi za zaupnico Jugosl. kluba.

p Načrti naših nasprotnikov. Vsakdo rad vidi hitro uspehe in marsikdo postane malodušen, če ne vidi takoj sadov svojega truda. Vsi naši nasprotniki računajo, da naši ljudje ne bodo znali vztrajati v dolgem boju za avtonomijo. Na tem temelju zidajo vse svoje načrte. Zato lažejo o naših poslancih, zato natolčujejo in obrekujejo, da bi ljudje izgubili zaupanje. Mi pa smo prepričani, da naše ljudstvo ne bo odnehalo in da bodo tudi ti naših sovražnikov ostali samo načrti.

p Liberalne limance. Takole vabijo Žerjavovi liberalci naše ljudi na svoje sestanke: »Vabilo na sestanek vseh, ki z zmago našega dobrega ljudstva dne 18. marca 1923 in njenimi posledicami, ki jih tako bridko občutimo, to je s klerikalno politiko niso zadovoljni.« Naši ljudje trpe, to je resnica. Trpe pa radi centralistične ustave, ki je bila izglasovana z glasovi slovenskih samostojnežev in Žerjavovcev. 18. marca je naše ljudstvo dokazalo, da dobro ve, kam vodi centralizem. Zato bo moral biti že precejšen kalin, kdor bo sedel na take liberalne limance.

d Pilat in Herod sta se sporazumela. Staro- in mladoliberalna stranka sta si bila med seboj v laseh kot pes in mačka. V zadnjem času pa se je staroliberalna stranka združila s Pašičevo velesrbsko stranko; mladoliberalna pa je prišla Velesrbom na pomoč pri izmозgavanju Slovencev in Hr-

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj)

NAZNAMILA

NE DRUŽITE SE Z IZDAJALCI IN P. VSOD ODKLANJAJTE NJIHOVE ČASOPI. SE: DOMOVINO, JUTRO, SLOVENSKI NAROD.

n Orlovski tabor v St. Vidu se v nedeljo vsled slabega vremena ni vršil. Preložil se je na nedeljo 11. maja. Popoldne so tehnične tekme in skušnja za nastop, ob pol dvanajstih sprejem na postaji v Višmarjih, nato odhod v Tacen, kjer se bo vršila popoldne pri »Koširju« ob pol štirih javna telovadba s sodelovanjem jeseniške godbe.

n Orlovski odsek na Ježici praznuje leta 15 letnico svojega obstoja. Ob tej priliki priredi v nedeljo 18. t. m. v Stožicah na vrtu gospe Dovč javno telovadbo s prav zanimivim sporedom. Pri prireditvi sodeluje polnoštevilna godba Mladinskega doma iz Ljubljane. Na to opozarjamo bratske odseke in jih že danes vabimo da nas posejijo v obilnem številu. Bog živi!

n V Višnji gori uprizori dne 11. maja popoldne po službi božji v »Društvenem domu« orlovski odsek s Police trodejansko veseligrso: »Pri belen konjičku«. K udeležbi vabi vladno »Orlovski odsek na Polici«.

n Črnuče. Kat. slov. izobr. društvo uprizori v nedeljo dne 11. maja igro: Zlatarjevo zlato. Pričetek ob treh popoldne in sedmih zvečer. Donatijne prosimo, da prireditve posejijo zvečer, da se bodo popoldanske predstave mogli udeležiti tuji.

n Ljudski oder v Kropi uprizori 10. maja ob 8 zvečer in nedeljo 11. maja ob pol 4 popoldne Gogoljevo rusko komedijo »Revizor«.

n Smartno pri Litiji. V nedeljo, dne 11. maja ob 3 popoldne bodo uprizorili v Društvenem domu zelo lepo zgodovinsko igro »Quo vadis«. Igra se godi v prvih časih kristjanov, ko je vladal v Rimu grozoviti in razuzelani cesar Neron in je še živel apostol Peter. Glavni osebni sta: kršćanska deklica Ligija, hči premaganega ligijskega kralja, ki so jo prepeljali v Rim in Vincius, paganski rimski plemič, ki vsled ljubezni do Ligije postane vnet kristjan. — Pridite pogledat, ker je igra velika in izredno lepa.

n V Smartnem pri Litiji bo občni zbor podružnice Kmetijske družbe v nedeljo 11. maja ob sedmih zjutraj v dvorani društvenega doma. Člani naj se polnoštevilno udeležijo.

n V nedeljo 11. maja 1924 ob devetih bo občni zbor »Vinarskega društva« v šoli v Metliki.

n Posojilnica na Frankolovem bo slavila 25 letnico svojega poslovanja v nedeljo dne 18. maja t. l. Na sporedu je: ob 10. pridiga in slovesna sv. maša. Po sv. maši v Društvenem domu govor o koristi zadružništva, govori g. Ivan Stanovnik, ki je bil ustanovitelj te posojilnice. Popoldne točno ob pol 4. govor o mladinskih organizacijah, govori č. g. M. Kranjc. Nato ponovi izobraževalno društvo igro: »Čevljar baronc«. Vmes poje pevski zbor več narodnih pesmi. Prijatelji zadružništva in mladinske organizacije se prijazno vabijo k obilni udeležbi.

n Članom podružnice UVI v Ljubljani na znanje! V smislu sklepa seje Izvršilnega odbora v Ljubljani z dne 25. aprila se bo vršil dne 25. maja v salonu restavracije »pri Levcu« na Gosposvetiški cesti ob 9 popoldne izredni občni zbor. Natančnejše obvestilo je objavljeno v »Vojnem invalidu« dne 1. maja.

vato. In pri tem skupnem izdajstvu slovenskega ljudstva so se staro- in mladoliberalci zopet našli. Mladoliberalci so namreč prepustili ljubljansko poslansko mesto, ki ga je doslej imel prof. Reisner, staroliberalcu g. Ravniharju. Verjetno je pa tudi, da se je g. Reisnerju zastudila izdajalska politika mladoliberalcev pod vodstvom dr. Žerjava in se je mož na čeden način poslovil.

SIRON · DOMOVINE

GRMULJE.

Dne 4. aprila je umrl Franc Grden, skrben, vreden cerkvenik naše podružnice, član požarne brambе, katera se je udeležila pogreba. Vaščani ga ohranimo v blagem spominu.

SKOCIJAN PRI MOKRONOGU.

Prvi majnik smo imeli nevihte, po Vinj vrhu in po Dobrovi se je vsula tora. Bog nas varuj te nesreče, ki je že bila lansko leto.

ZAGORJE OB SAVI.

Svoje vrste »junak« je brat znanega gostilničarja »Frankca« iz Potoške vasi. Ta ne more pustiti pri miru ljudi, če grede na sprehod. Tako je n. pr. na belo nedeljo v mraku meni nič tobi nič vrzel na dla nekega gospoda T., prav pošteno zaklel, nato pa korajžno zbežal. Za slučaj se zabima oredništvo in fant, ki je baje že večkrat okusil, kaj je riece, bo najbrže par dni zopet Kračmanov gost v litjskih zaporih. — 1. maj je naše krščansko delavstvo lepo proslavilo. Ob 8 zjutraj so se udeležili sv. maše, nato je o položaju delarstva poročal g. poslanec Kremžar, popoldne so pa v združitvenih prostorih imeli nekaj proste zabave.

IZ SELŠKE DOLINE.

Veliko govorjenja je bilo zadnji čas po dolini s občinskih nakladah v selški občini. Če si žel v spetnji konce, si slisal, da je to za podlonsko solo; v zgorjem koncu so se pa jezili, da morajo plačevati za pota po Ljuši, ali ševeljski most. Občinske naklade ni menda nikjer toliko kakor v selški občini, nad 1000 odstotkov. Par posebno brihtnih je nastanko dognalo, da je vsega tega kriv selški župnik, ki ima na vrvič odborine SLS, ki jih je dvotretjini v odboru. Kaj je na vsem tem resnice? — Na javni občinski seji za proračun leta 1924 je odbornik Dolenc iz Praprotna predlagal, da mora biti v njegovem okraju za pota naklada 500 do 600 odstotkov, ker je Ljuški poti dolga okrog 62.000 K. Za njim je zagovarjal tako visoko naklado Nastran iz Martinjvrha za njegov okraj, češ da so tudi tam pota potrebna popravila in da bodo najmanj četili, če bodo pri davkih plačali. O tem se je razvila živahna, mirna in stvarna razprava za posamezne okraje. Odborniki iz Sele in Dolence vsi n. pr. so bili mnenja, da bi bilo za te vasi zaenkrat dovolj 100—150 odstotkov. Slednjič so se vsi odborniki brez razlike strank soglasno sedinili, naj bo naklada za vsaka pota za leto 1924 za vso obdvo enaka in sicer 500 odstotkov, to je na vsako krono neposrednega davka plača davkoplačevalec 5 K. Pota se med vojsko niso velike popravljala in še povodenj leta 1922 je napravila veliko škodo. Denar te naklade dobi vsaka vas za svoja pota in eter tolika, kolikor so ga dali davkoplačevalci dotične vasi. Če bi v kakih vasi hoteli, ga dajo lahte vsakemu naraj, kolikor je plačal. To je naklada same za eno leto. Resnična občinska naklada je pa 250 odstotkov.

BREZNICA.

Vendar se je Breznica zbudila iz svojega spanja. Ustanovili smo orlovski odsek, ki še precej dobro deluje. Nabavili smo si tudi že nekaj telovadnega orodja (dreg, bradlje). Največje zaslugе za ustanovitev odseka gre častitemu g. kaplanu Francu Gorniku. Mladosti imamo naročeno 22 izvodov. 4. maja me imeli organizatorično tekmo tukaj v stari šoli, ki je dobro ispnila. Čaka nas še tebičnica, ki bo 1. junija. Fantje na deio! — Bog živ!

OSILNICA.

Kje pa je to, Osilnica? Čisto na drugem koncu sveta, tam, kjer je Kulpa vesed bližino izvirka se proursla za kopanje in kjer se sicer poniža, a v nativih divja Cabranka v njo izliva. In še nekaj. Če hočeš priti v Osilnico, je rioras mahati štiri ure daleč po hrvaški cesti, bodi ti od Prezida skozi Cakar, ali od Broda gori za Kalpo, razen če imaš korajžo hoditi od Borovca čez goro po kozjih stezah. — Nikoli noben fant po se ne zmoti, da bi so ženi in kije drugje kakor na Hrvaškem, če so mu ravno v Osilnici nobena ne dopade. — Iz tega je radosti nazvidno, kako smo »Kranjcem« za hrbotom. In vendar se pri nas tudi kaj fletnega zgodi. Bela nede-

ljo smo videli igro »Lovski tate. Tako smo napeto poslušali, da bi se bila včrta miška slisala. So jo pa igruleci tudi pogodili. Lep moški kvartet na koncu pa je bil še za ocvirek. Iz deklamacija Gregorčičeve pesmi »Sočte je obnovila v sreth gnev do laških nasilnosti. — Pri tem pa ne smotno ostati. Idej, ki jih drugod seje orlovski misel, smo lačni tudi mi. — Na občinske volitve se pa pripravljamo tako, da ne bo drugega kakor SLS.

IZ LOSKE DOLINE.

Znano je, kako velikanski promet s prevažanjem lesa je po cestah loškega in cerkniškega okraja, kako ogromne stroške za vzdrževanje cest ima cestna uprava. Leto za letom se zvišujejo cestne doklade, a kljub temu ni mogoče vzdržati cest v dobrem stanju. Pritegnili so se na podlagi § 22 cestnega zakona tudi vsi oni lesni trgovci, kateri prevažajo les po cestah, k prispevanju za izredno obrabo cest. Določil so je prvotno prispevek po 37 Din od desetonskega vagona po cestah tukajšnjega okraja prepeljanega lesa. Ker tudi to ni zadostovalo, so je prispevek s 1. junijem lanskega leta zvišali na 75 Din, na kar so vsi trgovci pristali in plačevali mesečne prispevke. Le lesni trgovec K. K. ne, češ, da njegova dasi najobsenejša lesna trgovina ne prenese tolike rešije. Vsed hujskanja so se uprli končno tudi drugi trgovci plačevati v določeni višini ter sklenili, da bodo plačevali cestnemu odboru Lež le po 30 Din od vagona. Ker je bilo očitno, da s tem niti najnujnejših popravil ne bo mogoče izvršiti, so se pozvali vsi trgovci na sestanek v Cerknico, kjer se je po la pod pritiskom zastopnika gradbene direktorije cestni odbor udal in pogodil s navzočimi trgovci, da plačujejo do preklitca po 85 Din od vagona za obrabo cest. Le lesni trgovec K. K. so sestanka namenoma ni hotel udeležiti ter poslal celo pismeno izjavo, da se niti z znižanim prispevkom ne strinja. Ko ga je nato cestni odbor pozval, če pristane in se zaveže plačevati po 85 Din od vagona, kakor drugi trgovci, je odgovoril s molkom. Menimo, da je s tem dovolj jasno opisana zadeva in je potrebno, da se obelodani vsled zlobnega napada, katerega je trgovec K. K. uprizoril proti načelniku cestnega odbora, češ, da je kriv, da se od lesnih trgovcev ni dosegel višji prispevek. Kaj takega so zmogli in ljudje brez najmanjšega čuta poštenosti. Načelnik uživa splošno zaupanje in vrši vestno poslovanje cestne uprave ter bo za še druga lažna in obrekovalna poditkanja, katera si je dovolil g. K. K. izustiti, zahteval zadoščenja. Namen je prozoren: dvigniti gonjo ne le zoper načelnika cestnega odbora nego zoper celo stranko, katera ima cestno upravo v rokah. Započeta je ob pravem času: na dan dopolnilne volitve dveh članov v cestni zastop, za katere mesto je tudi g. K. K. kandidiral. Uprizorjena pred bližajočimi se občinskimi volitvami, napraviti zmedo in diskreditirati stranko, češ, ne bilo bi napačno, če debimo tudi cestno upravo mi oziroma nekaj lesnih trgovcev v roke in se potem znebimo če ne popolnoma vsaj deloma mučnih prispevkov za ceste in jih nalčimo rajši potrpečljivim davkoplačevalcom na grbo.

ŠT. VID NAD LJUBLJANO.

Obsavska gasilska župa (SGZ), to je zveza gasilnih društev v ljubljanski okolici nad Ljubljano je pretoklo nedeljo prvokrat zunaj Ljubljane slavila praznik sv. Florijana. Člani vseh vdejanjenih društev: Št. Vid, Smartno, Medvedovo-Preska, Vižmarje, Gameljne, Stanežiče, Redno, Dravlje, Podutik-Glinec, Tacen, Gamelni, Rašica in Pirniče so se ob pol 9. uri kljub močnemu dežju polnoštevilno zbrali pred gasilno shrambo v Št. Vidu, odkoder so z oddelkom vojaške godbe na čelu odkorakali v župnijsko cerkev k službi božji. Gospod katehet je v izbranem cerkvenem govoru povdaril, kako imajo ravno gasilci vedno in povsod priliko, da v dejanju izpolnjujejo prvo in največje zapoved Kristustovo: ljubezen do bližnjega. Pri sv. maši je izbrano prepeval zbor gasilcev pod vodstvom org. Slabeta ml., ki je počje spretno spremljal a še bolj spretno in izbrano registriral. Najlepše in največičastnejše se je slisala prva pesem — mnogoštevilni enoglasni moški zbor. Po sv. maši je še vršil občni zbor s slavnostnim govorom g. načelnika Križnika, Sklo-

nilo se je, da so bo praznovanje sv. Florijana za zgoraj imenovano zvezo vsako leto vršilo v Št. Vidu. Popoldne je bila v gostini pri »Jagruc veselica s godbo, petjem in govori. Hvalavredno je, da se je veselica vršila brez plesa, naj bi pri tem ostalo tudi v bodoče! — O g o n j je pretoklo soboto ponoči vpepeli Tončovo hišo v Dravljah. Domača in okoliška požarne brambe so bile takoj na mestu in preprečile, da tudi sosedna poslopja niso postala žrtve nesreče. — Občinske volitve za našo občino bodo na Vidovo nedeljo, 15. junija. Vso se pridno pripravljaj. Liberalno-centralistično časopisje ne umorno baha, laže in obrekuje; pa te laži so že prevečkrat prekuhane in pogrete, naj si vendar iz misli kaj novih, da bo več zabave.

DUPLJE-KRIŽE.

Izvedelo se je, kakaj da tržički liberalci hodijo v Duplje agitirati. Oni sicer mislijo našo stranko toliko oslabil, da bi s pomočjo samostojnih in liberalcev dobili pramoč v občini in da bi s tem preglasovali bodoči občinski odbor in s tem si pridobili vas Pristavo in velik del ozemlja, poleg tega veliko davčne moč. To je namen samostojnih. Postavili so v Dupljah na 9. mesto obrtnika iz druge občine Ziganja vas. Nadalje se na delavstvo im malo kmete nič ne ostrajo, postavili so pa za izvršilca liste največjega nasprotnika vseh nižjih slojev kmeta iz Križev. Agitirajo pa, da je lista samo za Duplje; so pa mešani od cele občine. Zatorej, Dupljanci, pogledite, ako bi vsi imeli eno listo, bi gotovo dobili 8 do 10 mandatov, tako ste na korist samostojnim iz Križev in Pristave oddali mandata. Čas je še, zatorej preključite vsi podpise samostojnih in stopite skupno kot krajevna stranka za dobrobit občine, ne pa za razdiranje. Sami samostojni in liberalci niti polovice ne spravijo podpisov v celi fari Križev, ako bi ne šli Dupljani njim na li-mance. V Križih se postavijo tri liste: stanovske SLS, tako da dobe po moči vsi stanovi svoje zastopnike v občinski odbor.

VRHNIKA.

Dne 1. majnika so hoteli pri nas združeni socialisti in komunisti z neko »kandal bandoc na čelu prirediti po trgu javni obhod. Ta obhod jim je pa oredništvo še pravočasno zabranilo. Pozneje se jim je potom okrajnega glavarstva dovolil telefonično le javen shod, kateri je pa bil zelo klaverna. Prod občinsko hišo se je zbralo 43 postar, pa še v tem malem številu so bile zapopadene štiri ženske in nekaj komunistov iz Borovca in Logateca. Socialistom je načeljeval Langof, komunistom pa Telpin. V raznih govorih se je zabavljalo samo čez klerikalce in njihovo gospodarstvo. V imenu občinskega odbora je pozdravil svoje navzoče prijatelje in prijateljice veličastno kot občinski odbornik Langof. Zahteval je — mogočno kazaje na občinsko hišo, da pri občinskih volitvah bodo že spodili s pomočjo svoje močne garde — vse klerikalce iz občinske hiše, kakor tudi, da je trdno prepričan, da bodo v kratkem vsled njegovih velikih gospodarskih zaslug zapopalala na občinski hiši rdeča zastava. Pravil je tudi, da je on proti avtonomiji, ker z avtonomijo bi postali zopet klerikalci gospodarji Slovenije — kakor so bili bivše Kranjske. Čudimo se le gotovim ljudem, da so z Langofom kot socialistom in največjim nasprotnikom naše stranke v neki tako tesni prijateljski pogubonosni gospodarski zvezi. To zvezno gospodarstvo iskušeni občani že javno kritikujejo in mu prerokujejo neizogiben pelom.

RADOVLJICA.

Zadnji dve nedelji na Ljudskem odru uprizorjen »Quo vadis« je popolnoma uspel. Nastopilo je 50 igrancev s tako sigurnostjo, kot je zahteva res dobra igra. Posebno glavne vloge so bile izredno pogodne. Tudi skupinski nastopi so bili v splošnem neoporečni; pomanjkljivosti v kretanju skupin je vzrok le pretesen oder. K lepim točkam spada ubrano petje, ki vsikdar tako blazilno vpliva. Rimski kostumi in slasti nove Bradaškove kulise so vzbudile vsesplošno pozornost in imajo važen delež pri uspehu. V vsakem oziru gre pa v prvi vrsti priznanje g. režiserju za vsestranski trud in vzgojno delo, ki ga vrši v našem društvu! V splošnem bi bilo opozoriti še na koščjeve zadeve o ljubezenskih prizorih v predstavi. Isti naj bodo vedno in popolnoma nespotakljivi; vse kar ni neobhodno potrebno za razumevanje vsebine, naj se brezpogojno črta in izpusti! Katoliški odri naj rahločutno varujejo morale kot najvažnejši činitelj za obstoj in čednosten napredek naroda. V tej točki se morajo ta-

(D dalje glej na naslednji strani spodaj!)

GOSPODAR

Črvivo sadje.

Vsakdo ga pozna, vsakdo občuti to silno nadlogo, ki zmanjša vrednost našega sadnega pridelka za milijone. Malo jih je pa, ki bi kaj več premišljevali odkod tisti »črv« v jabolku ali hruški, kajti še dandanes se dobe sadjarji, ki mislijo, da se črv kar sam od sebe »zaredi« v plodu. Še redkejši pa so tisti, ki bi kaj izdatnega ukrenili zoper tega najhujšega sadnega škodljivca. Mnogim se bo celo čudno zdelo, da govorimo sedaj o črvivem sadju, ko niti ni cvetelo. Ako boste pazljivo prebrali sledeče vrstice, vam bo takoj popolnoma jasno odkod črv v sadju in zakaj baš sedaj opozarjamo na to nadlogo. Ozirali se bomo v tem spisu posebno na jabolko, ker je ta sad največje gospodarske važnosti v naših krajih.

Koncem maja do prve polovice junija, ko bodo jablane ocvetele in se otrebile, bodo letali ob toplih in vedrih večerih po sadovnjakih majhni metuljčki. Prirodopisci jim pravijo zavijači. Po jablanah roji jabolčni zavijač. Samice bodo polagale posamezna jajčeca na mlade plodove. V dobrem tednu se bodo izlegle iz teh jajčec mahne bele gosenice, ki se bodo takoj zajedle v jabolčne zaplodke noter do peščiča. Lukanjica se za njimi zaraste. V štirih, petih tednih gosenice dorastejo, prevrtajo plod in se spuste po tanki pajčevinasti nitki na tla, ali pa padejo s pokvarjenim plodom vred z drevesa. Potem zlezajo na bližnje deblo, kjer si poiščejo primerno zavetje pod razpokanim lubjem ali pod mahom. Tam se zabubijo. Kmalu predere bubo metuljček, ki iznova zalega jajčeca po ostalih zdravih, že precej debelih plodovih (julij, avgust). To je drugi poletni rod, ki uničuje, kar je zgrešil prvi spomladni. Mnogo zalege drugega rodu ostane navadno v plodovih do trgatve. Šele v sadnih shrambah izleze na dan in si poišče zimsko skrivališča po raznih kotih. Tam ostane čez zimo. Šele maja meseca prihodnjega leta se zabubi in iz bube se izmota zopet metuljček, ko je drevje ocvetelo (maja, junija meseca). Ako najde pot na plano, se začne pogubonosno delo iznova.

Iz tega kratkega opisa vsakdo lahko

ko režiser, kakor igralci docela zavedati, da je smoter in namen orlovskega gledišča dvigati ljudstvo ne le v izobrazbi duha, ampak tudi v vzgoji srca! — Drama »Quo vadis« se na splošno željo ponovi dne 11. in 18. maja ob pol 4. uri popoldne.

TREBELNO.

S Trebelnega nam poročajo, da hoče tamkaj neki Klemenčič delati pri občinskih volitvah zgago v korist Velesrbom. Da bi odtrgal ljudi od avtonomistične Slovenske ljudske stranke, se baj poslužuje zvijač, ki so za odkritega človeka poniževalne. Dela vse to menda samo za to, da bi mogel enkrat postati župan. Ljudstvo naj dobro pomisli, kako bo shajalo s takim županom, ki hoče celo pred volitvami imeti ljudi za norec. Kdo si sam plete bič, naj ga tepe. Pametni pa bodo vedeli, kaj naj store.

posname, kje in kako lahko pridemo škodljivcu do živega.

Drugi poletni rod se izdatno omeji, ako pobiramo črviv trebež in ga kuhamo prašičem, po deblih nastavljam o iz slame ali lesne volne umetna skrivališča, kamor privabimo gosenice in jih lahko dobimo v roke. Prvi spomladni rod pa zadenemo v živo, ako skrbno in temeljito osnažimo debela in debelejšje veje in ako sadne shrambe v rani spomladi (vsaj do srede maja) osnažimo in preprečimo tako, da zavijači, ki tam prezimujejo ne morejo na plano. Toda vse to ne zaleže kaj prida, ako se ne izvaja splošno. Kaj pomaga če en marljiv in razumen sadjar stori vse, da zatre škodljivca, ako pa 10 njegovih sosedov ne gane z mezincom. Metuljčki leta jo iz sadovnjaka v sadovnjak in izbirajo seveda tisto drevje, ki kaže več zarodka.

Imamo pa za pokončavanje tega škodljivca še drugo sredstvo, ki učinkuje zanesljivo in — kar je najvažnejše — nezavisno od malomarnega sosed a. Drevje, ki kaže da bo obrodilo, temeljito poskropimo z neko strupeno tekočino tako, da zadenemo zlasti plodove od vseh strani. Gosenice, ki se hočejo preprižiti v plod, se zastrupijo in poginejo. Izkušnje zadnjih let so pokazale, da se na ta način prav izdatno omeji črvivost, ako se škropi proti prvemu rodu zavijača spomladi, ko zalega jajčeca (od konca maja, do srede junija), proti drugemu rodu pa koncem julija in začetkom avgusta.

Za škropljenje se uporablja neka nalašč v to svrhu pripravljena snov z imenom »Arsokol«. Uporaba je kaj preprosta. V 100 litrov vode vlijemo največ pol kilograma Arsokola, dobro premešamo in tekočina je gotova. Seveda moramo imeti primeren razškopilnik, ki razprši tekočino prav na drobno po drevesu. Jako uspešno se uporablja Arsokol tudi za zatiranje raznih drugih žuželk, zlasti ubadarjev, grizlic in gosenic. Arsokol bo preskrbovalo Sadjarsko in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani. Sadjarji! Poizkušajte vsaj v malem!

g. Vinarska in sadjarska šola v Mariboru je izdala s pomočjo izrednih denarnih prispevkov okrajnega zastopa mariborskega in posejilnice »Narodni dom« v Mariboru prospekt, vsebujoč zgodovinsko črtico in splošno uredbo tega najstarejšega slovenskega kmetijskega zavoda, pogoje za sprejem učencev in praktikantov, hišni in šolski red, učni načrt itd., kar mora zanimati napredne kmetovalce in njih sinove, od kojih najboljši se naj strokovno izobrazujejo v kmetijskih šolah za njih prevažni poklic. Sedemnajst slik predločuje razne objekte vinarske in sadjarske šole. Ta prospekt znači nekaj mejnik v razvoju 52 let starega zavoda, kojega uredba se bo morala radi nedavno izvršenega izenačenja vseh kmetijskih šol v državi spremeniti v mnogih praveh. Dobiva se pri ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru proti

plačilu Din 5.— za tiskovni sklad, naložen v navedenem denarnem zavodu v svrhu kritja tiskovnih stroškov in omogočenja izdanj še drugih spisov kmetijsko-gospodarske stroke, za kar se preplačila hvaležno sprejemajo.

Zatirajmo plevel na njivah.

Največji škodljivec naših koristnih rastlin spomladi je plevel, ki jim odjemlje prostor, hrano, zrak, svetlobo in vodo. Kjer rastejo plevelne rastline, tam ne morejo uspevati naše koristne zeli. Ker je plevel bolj trpežen in se hitreje razvija nego setev, postaja z vsakim dnem bolj škodljiv. Po vrstah plevela na njivi spoznamo že kakovost zemlje in njeno bogastvo na hranilnih snoveh, kajti nekatere ljubijo močvirnato zemljo, druge bolj sušno, ene rastejo raje na peščenih tleh, druge na težki ilovnati, so tudi take, ki imajo rajši bolj revno zemljo, druge pa, ki se bujno razvijajo samo na bogatih rodovitnih tleh.

Plevel se še najbolj prilagodi krajevnim, podnebnim in talnim razmeram, uspeva torej dobro tudi na slabših, suhih, pa tudi močno vlažnih tleh. Sploh raste plevel povsod, tudi tam, kjer se naše kulturne rastline ugodno razvijajo le tedaj, če jih skrbno negujemo. Tim bujnejši je pa, če dobi vlažno, možno in dobro pripravljeno zemljo in vlago namenjeni setvi. Tako ga dobimo navadno na dobro pognojnih zemljah več nego na mršavih njivah.

Zaplevljena zemlja mnogo slabše vzdrži sušo nego čista, ker imajo plevelne rastline navadno širje liste in bolj razgraničene korenine, se hitreje in krepkeje razvijajo ter črpajo večje množine vlage iz zemlje, ki bi morala priti v korist gojeni setvi za njen razvoj.

Dolžnost vsakega poljedelca je torej, da zatira plevel z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, ter da si s tem ohrani svoje njive čiste. To delo izvršuje lahko na različne načine.

1. Na njive spravljaj samo dobro preperel gnoj, v katerem je plevelno seme že strohnelo.

2. Svojo zemljo globoko preorji že jeseni, spomladi, ko bo plevel vsklil, jo samo zrahljaj z brano ali kultivatorjem, da se plevelne rastline posušijo.

3. Globoko oranje zemlje je važen pripomoček za zatiranje plevela, ker se plevelno seme z vrha globoko podorje ter se v globini zaduši.

4. Ozimna žita je spomladi prevleči z brano ali jih opleti, da se zemlja zrahlja in plevel zatre.

5. Za seme vzemi vedno le popolnoma čisto trierirano seme brez plevelnega zrnja.

6. Pri okopavanju in pletvi pazi, da spraviš plevelne rastline s koreninami vred iz zemlje, da se posuše ali spravijo na kompost ali pa pokrmijo.

7. Tisti plevel, ki globoko požene korenine, moramo izruvati z njim vred, drugače nam zopet požene. Če so pa korenine pregloboko v zemlji, da moramo večkrat populiti, da se koren uniči s tem, ker ne dobi več hrane iz stebelovja in listov.

8. Če nam je količkaj mogoče, zabranimo plevelnim rastlinam, da jim seme na njivi ne dozori in odpade.

9. Močno zaplevljene njive očistimo najlažje s ponovnim gojenjem okopavin, ki jih moramo pridno pleti in rahljati. S tem zatremo na eni strani plevel, na drugi pa ohranimo zemlji vlago in se obranimo pred veliko škodo od suše.

10. Strnišča moramo čimprej preorati, ker s tem spravimo plevel v zemljo, ki se z njim obogati na sprstenini. Razventega vskali plevelno seme že pred zimo, da ga lahko z brano ali z globokim oranjem uničimo.

S takim obdelovanjem zemlje in oskrbovanjem setve bomo v kratkem času naše njive popolnoma očistili plevela. Kar bomo imeli s tem več dela, se nam bo prav imenitno izplačalo z večjimi pridelki iz naših brezpevelnih njiv.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 6. t. m.: lira Din 3.55, dolar (ček) Din 79.50—80.—, dolar (denar) Din 78.50—79, švicarski frank Din 14.30, francoski frank Din 5.20, čehoslovaška krona Din 2.35, funt šterling Din 350—353, 10.000 avstrijskih kron Din 11.30.

g Italija ponuja naši državi posojilo? Od vlade plačani oziroma podpirani listi — radikalni in demokratski — razširjajo vesti, da nam ponuja Italija posojilo v znesku 600 do 1000 milijonov lir. Posojilo bo dvodelno in sicer prvi del bo za mesto Belgrad, drugi pa za zgradbo železnic, predvsem za železnico Kragujevac—Skoplje in morebiti za jadransko železnico.

CENE.

g Celjski trg. Govedina: v mesnicah I. vrste 25, II. vrste 23, na trgu I. vrste 24, II. vrste 22. Teletina: I. vrste 30, II. vrste 25. Svinjina: prašičje meso I. vrste 35, II. vrste 30, slanina I. vrste 33 do 38, II. vrste 34, mast ameriška 32, domača 39, prekajeno meso I. vrste 45, II. vrste 40. Mleko 3.50 do 4, surovo maslo 60, čajno 88, jajce 1.25. Pijače: vino staro 12 do 15, novo 9 do 12, pivo 8, žganje 30. Kruh: beli 7, črni 6. Mleviski pridelki: moka št. >00< 6.50, št. >0< 5.80, št. >2< 5.50, št. >4< 4.50, koruzna moka 3.50, ajdova 6.30 (na drobno po 20 par več). Žito: pšenica 350, rž 320, ječmen 340, oves 325. Fižol 600 do 700, grah 1800. Špecerijsko blago: kava Portoriko 68, Santos 48, Rio 40, sladkor v kristalu 20, v kockah 22, riž I. vrste 11, II. vrste 6.50 do 10, namizno olje 30, bučno 36, testenine I. vrste 18, II. vrste 12 do 14, milo 17 do 20. Krma: seno 50 do 87.50, slama 50. Zelenjava: kilogram italijanske glavnote solate 20, krožnik drobne 2 do 2.50, kilogram ohrovt 4, karfižola 12, zavitek špar-

geljev 10, komad kolerabe 2.50, krompir 1.25 do 1.50.

ZIVINA.

g Cene šivini. Maribor, dne 2. maja. Na današnji svinjski sejm so prignali 460 svinj, 3 koze in 3 kozličke. Povprečne cene: prasci, 5 do 7 tednov stari 120 do 255 Din; 7 do 9 tednov 250 do 400 Din; 3 do 4 mesece 600 do 700; 5 do 7 mesecev 1050 do 1150 Din; 1 leto stari 1425 do 1625 Din. Mesne cene: kilogram žive teže 17.505 do 18.505, mrtve teže 21.25 do 26.25 Din. Koze 300 do 350 Din; kozlički 62.50 do 90 Din. Kupčija živahna. Prodanih 266 komadov. Kupcev precej, in sicer iz Dravske in Savinjske doline ter Logatca.

IZVOZ IN UVOZ.

g Izvoz našega vina v Čehoslovaško namerava dovoliti čehoslovaška vlada brez kompenzacij. V trgovskem ministertvu se vrše s čehoslovaškim konzulom pogajanja glede množine vina in načina uvoza.

g Naš lanskoletni izvoz v Čehoslovaško. Po statističnih podatkih ministertva trgovine je znašal naš izvoz v Čehoslovaško preteklo leto vrednost 621 milijonov dinarjev. Glavni predmeti izvoza so bili goveja živina in žito. Živih prašičev se je izvozilo za 103 milijone, mesa za 89 milijonov, perutnine za 127 milijonov, pšenične moke in pšenice za 114 milijonov dinarjev.

PROMET.

g Gradba železnice Ormož—Ljutomer—Murska Sobota dobro napreduje. Kmalu bodo dela pri nasipu gotova. Tudi gradba železniškega mosta preko Mure je že dovoljno napredovala. Podnevi in ponoči je tu zaposlenih preko 100 delavcev. Pričakuje se, da bo progla izročena prometu že tekom letošnje jeseni.

RAZNO.

g Kritično stanje naše industrije vžigalic. »Jugoslovenski Lloyd« poroča: Zaradi visokih monopolskih taks na vžigalice, zaradi s tem vedno močnejšega tihotapljenja tujege blaga in zaradi širjenja vžigalnikov je prišla naša industrija vžigalic v težaven položaj. Razen treh tvornic, ki so močno omejile obrate, so vse druge tvornice vžigalic ustavile delo. Vodstva tvornic za vžigalice so poslala vladi spomenico, v kateri prosijo za znižanje monopolskih taks.

g Velik škodljivec žitnemu polju pri nas je češmin ali babkovina. Kakor znano, se iz češminovega grma zanese največ pegaste ali kronaste rje na žito, katera zajeda že v zgodnji pomladi razvitje, še bolj škodljivo pa vpliva na zrnje in ga zajeda. Zato je nujno potrebno, da se češmin docela iz-

trebi s koreninami. Lubje od češminovih korenin se dobro proda (glej današnji in-serat), ter dosežemo z iztrebljenjem dvojno korist.

g Stanje hmeljskih nasadov. Iz Žalca v Savinjski dolini poročajo: Rez hmelja se je letos izvrševala ne pri najugodnejšem vremenu. Hmeljska korenika je dobro prezimila in ima že obilo poganjkov. Sedaj se postavljajo drogi ter napeljujejo in nape-njavajo žice v žičnih nasadih. Gnojenje se je izvrševalo deloma že jeseni, deloma se izvršuje sedaj. Letos se je uporabljalo izredno mnogo umetnega gnojila. V zgodaj obrezanih nasadih se vidijo že po pol metra dolgi poganjki. Jutranja temperatura znaša povprečno le 5 stopinj R.

Svetovna tvrdka Georg Schicht d. d., znana veletovarna milo v Ustju ob Labi, je ena najstarejših in največjih tovarn mila na evropski celini. Kakor v vseh drugih nasledstvenih državah, ustanovila je ta tvrdka po preobratu tudi v Jugoslaviji in sicer v Osijeku veliko tovarno za izdelovanje mila, sveč in raznih pralnih sredstev.

Tukajšnja »Jugoslovenska d. d. Georg Schichte« pri kateri je v odlični meri udeležen domači kapital, dogradila je veliko, najmoderneje urejeno tovarno in je vpoložaju, izdelovati sedaj tudi v Jugoslaviji svoje, skozi desetletja kot najboljše priznane milo z znamko »Jelen« v predvojni kakovosti. Oblika tega mila se sicer mnogostransko ponareja, v kakovosti pa pravega Schichtovega mila nihče ne doseže. Vsem gospodinjam se torej priporoča v njih lastnem interesu, da pri nakupu pralnega mila pazijo vedno na ime »Schicht« in na znamko »Jelen«, ter da zavrnejo vse druge izdelke, katere se jim nudi kot »Schichtovoc« milo, ki pa ne nosijo znake pravega Schichtovega mila. Opozarjamo na današnji oglas.

Naprodaj ima več panjev čebel

in sicer kranjiče eksportne in A. Znidaršičeve. Tudi več škafov hnega točenega MEDU. Cene po dogovoru. J. ROZMAN, čebelar, Britof p. Kranja.

Kje je moj prijatelj?

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je že 60 let znano kot najboljšo in najizdatnejšo od vseh vrst pralnega mila.

Pravo samo s „Schicht“ imenom in znamko „Jelen“!

GOSPODINJA

STREŽBA POLNIKOV.

S težavo so naši bolniki preživeli dolgo zimo. Mnogo skrbi in truda si imela ž njimi upravitelj, draga gospodinja. Gotovo si imela vselej dobro voljo pomagati tem revežem, toda prav pogosto jim nisi ustregla, nisi jim tega ali onega prav pripravila. Zdelo se ti je, da so nepotrpežljivi in sitni in si se morebiti celo spozabila in si jim to tudi dala okusiti. Toda povedati ti moram, da si bila največkrat le ti vzrok, ker jim nisi znala prav postreči. Zato se moramo tudi o tej stvari enkrat prav dobro razgovoriti. Prva zahteva za bolnika, ki ima dalje časa trajajočo bolezen, je ta, da mu urediš, če le mogoče, posebno bolniško sobico. Četudi se bolnik ob dolgih dnevih in še bolj ob nočeh dolgočasi in se ti zdi primernejše, da ga imaš kar v sobi, kamor se shaja cela družina, vendar je bolje za njega in njegovo bolezen, da je bolj sam, nemoten in v miru. Osnaži najprej sobico, očisti in preobleci tudi posteljo. Kako urediš le to za razne bolezni, se pogovorimo v posebnem članku. Pazi na to, da se dádo okna odpirati zaradi vsakdanjega zračenja, vendar naj ne stoji postelja tik okna, da bolniku pri zračenju ne piha. Zelo primerno je, če stoji postelja na nasprotni strani okna, da bolnika ne zebe in da tudi vsaj s pogledom doseže nekoliko vnanjega življenja, od katerega ga je bolezen ločila. Za težko bolnega je seveda ta razlog čisto odveč, ker rabi le resničnega miru. Okno imej tako pripravljeno, da ga brez težave lahko odpiriš in zapiraš in, če je potrebno, tudi zastreš, da bolniku solnce ne blešči. Nepotrebno opravilo za čas bolezni odstrani iz bolniške sobe, da se lahko giblješ pri strežbi bolnika in nimaš vsega zastavljenega. Prav zelo pa ti priporočam snago bolniške sobe. Tla in vso opravilo je treba vsak dan obrisati z mokro cunjjo, da ne spravljaš prahu v zrak in bi ga moral bolnik vdihavati, če pometaš.

Rabljeno posodo in perilo, ostanke jedi, umazano ali prepoteno perilo odstrani takoj iz bolniške sobe, da je ne zasmradi. Tudi se na vsem tem kaj rade zbirajo muhe, ki so poleg nevarnosti za prenašanje bolezni bolniku že same na sebi zelo nadležne. Nova težava pa se pripravlja bolnikom za poletni čas, namreč vročina. Skrbi za to, da je soba dobro prezračena in tudi primerno topla. Vlažna soba, ki že itak ni priporočljiva za bolnika, je tudi zelo hladna. Zelo neprijetno je za bolnika, ako ga v taki sobi mrazi; da je to tudi zelo pripravno za pospeševanje bolezni, je umevno. Tako sobo je treba pač tudi v letnem času večkrat zakuriti, dobro zračiti, bolnika pa oskrbeti z boljšo odejo. Seveda veljajo zadnja navodila le za ta slučaj, če bolnika ne moreš dejati v boljšo sobo. Ob hudi vročini moraš seveda bolniško sobo shladiti, ker vnanja vročina tudi sicer bolnika zelo oslabi. Ob tem času zrači le zjutraj in zvečer, dez dan pa imej okno zaprto. Ako sije solnce v okno, seveda okno zastreš; da pa ne pride ta solnčna vročina v sobo, obesi na

okno mokro ruto ali rjuho, ki zadržuje vnanjo vročino.

Poleg postelje naj ima bolnik mizico, stol ali polico, kjer ima najpotrebnejše stvari: pijačo v snažni posodi pokrito s pokrovko ali vsaj s trdnim papirjem, morebitna zdravila i. dr. Veselilo bo tudi bolnika, če ga oskrbiš — ako mara in sme — z malim priboljškom n. pr. s sladkorčki s sadnim okusom ali podobnim, kar je dobro sredstvo za žejo in se z njimi bolnik tudi moti v dolgočasju. Razveseliš ga tudi, če mu postaviš na mizico šopek v kozarcu. Priporočam ti, da ne puščaš bolnika predolgo samega; večkrat poglej k njemu in ga vprašaj po njegovih željah! Nikdar mu ne toži o mnogem delu, ampak mu pokaži vedro in veselo lice vselej, ko prideš k njemu! Bolan je in zato občutljiv.

VRTNARSTVO.

Kumare. Južna Azija je njih prvi dom. V Evropo so prišle v 16. stoletju in sicer v Italijo, od tam pa v naše kraje. Svojega rojstnega kraja niso zatajile, saj so še danes zelo občutljive proti mrazu. Spadajo med bučnice in med temi zavzemajo prvo mesto. Radi svojega prijetnega okusa so priljubljene v mestu in na deželi. Kumare zahtevajo veliko solnca in dobro pognojeno emljo. Sredi meseca majnika se polaga seme v 10 cm globoke brazdice, ki morajo biti 100—125 cm narazen. Zasute brazdice se potolčejo z motiko ali lopato. Da seme poprej kali, se namoči v mokro žaganje in sicer naj se namaka 8 do 10 dni. Med rastjo jih je pridno zamakati s postano vodo in po dežju ali pred njim z gnojnico. Nekoliko dorasle se osujejo. Na glavnem stebelu in na potranskih mladikah je treba vršičke odščipati in sicer za 4. ali 5. lističem. Po tleh plazeča stebela treba razvrstiti, da ne leži eden preko drugega. Da napravijo plezalke nove korenine, jih je treba na več mestih pokriti s prstjo. Tako ravnanje jim okrepi rast in pomeži rodovitnost. Kumar je več vrst, kakor: erfurtske srednje dolge, erfurtske zelene in bele kumare in še druge.

Rajsko jabolko ali paradižnik. Njedov dom je južna Amerika. Sad njegov so debele jagode, škrlatnordeče barve. Ker je njegov sočan sad zelo priljubljen in s pomočjo kuharske umetnosti poraben za pripravo okusnih jedi, ga ne sme manjkati na naših vrtovih. V rahli rodoviti zemlji najbolje uspeva. Solnca in gorkote ne sme pogrešati. Na prosto se presadi v drugi polovici meseca majnika. Za oporo mu je treba precej močnega kola, da privežemo nanj steblo. Mladike se odgoje v topli gredi. Če te ni, se sadike kupijo pri vrtnarju. Da se plodovi dobro razvijejo, odrgamo toliko mladik, da ostanejo le 3 do 4. Ko se prikažejo mladi plodovi, poščipljemo vršičke in iztrebimo stranske mladike. Pridno zamakanje s postano vodo in po dežju z gnojnico se mu dobro prileže.

Španski poper ali paprika. Kakor paradižnik je doma tudi paprika v južni Ame-

rili. Proti mrazu je občutljiva in uspeva le na gorkem solnčnem kraju, najraje poleg stene ali plota, da solnce cel dan upira svoje vroče žarke v njena stebelca. Sredi meseca majnika presadimo v topli gredi uzgojene ali pri vrtnarju kupljene sadike v dobro prerahljano vrtno prst. Mokrote ji ne sme manjkati. Ker je zelo rezkega in ostrega okusa jo pridevamo nekaterim jedem, da postanejo ostro in okusne.

M. HUMEK: DOMAČI VRT,

praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 195 strani, 69 podob in 2 barvni prilogi. Cena broš. 48 Din, vez. 60 Din.

Tudi ta Humekova knjiga, ki smo jo dobili za letošnje piruhe, je vesel dogodek za slovensko vrtnarstvo. Humek spada med naše najmarljivejše strokovne pisatelje in priznati mu moramo: piše zanimivo in tehtno, lepo besedo. O nužnosti in potrebnosti te knjige ni treba na dolgo govoriti; saj je namenjena kot praktičen priročnik in mentor vsem našim ljubiteljem vrtnarstva, a v prvi vrsti tudi gospodinjskim in kmetijskim šolam in učiteljskemu naraščanju. Knjiga je torej praktičnega značaja, je zelo posrečeno prirejena ter je zbrano v njej poleg temeljnih pojmov o življenju rastlin vse najpotrebnejše znanje iz splošnega in specialnega vrtnarstva, kolikor prihaja v poštev pri oskrbi domačih vrtov. Oddelek »Posebno vrtnarstvo« obsega celokupno zelenjadarstvo s tabelaričnim pregledom najvažnejših podatkov o setvi in gojitvi zelenjadi, potem sadno drevje na domačem vrtu in okrasne rastline (10 strani je posvečeno rožam s sortimentom A. Bukovca); dalje je pridejano poglavje o sobnih rastlinah in na koncu knjige še koledar vrtnarskih opravil. Tekst pojasnjuje 69 večji del prav hvaležnih slik in 2 barvni prilogi.

PECIVO ZA BIRMANCE.

Masleni hlebčki. Deni na desko četrto kg moke, napravi v moki jamico in vlij v jamico eno jajce, prideni 10 dkg surovega masla, 8 dkg sladkorja, za nožno špico sode ali polovico pecilnega praška, če imaš dobro zrezanih limonovih olupkov (pol žličice) in par žlic mrzlega mleka. Napravi iz tega najprej z nožem in še z roko testo in iz testa napravi male okrogle hlebčke, na vsaki hlebček pritisni polovico oreha, pokladaj jih na pleh in v srednje vroči pečici rumenkasto zapeci.

Piškotne rezine. Mešaj 10 dkg sladkorja, 4 rumenjake; primešaj sneg 4 beljakov in 10 dkg moke. To mešanje stresi na pomazano z moko potreseno pekačo in potresi po vrhu drobno zrezanih orehov, postavi v srednje vročo pečico, da se rumenkasto zapeče. Pečeno zreži na male štirioglate kose.

*****
 KDOR NAROČA ALI KUPUJE SVOBODOMISELNO IN PROTINARODNO ČASOPISJE — ZLASTI »DOMOVINO«, »JUTRO«, »SLOVEN. NAROD« — PODPIRA BREZVERSTVO, VELESRBSTVO TER GREŠI PROTI LASTNI DRUŽINI IN LASTNEMU NARODU.
 *****

IZOBRAZBI

Kuga.

Že v velikonočni številki Domoljuba smo čisto jasno dokazali, da so časopisi »Slovenski narod«, »Jutro« in »Domovina« sovražni katoliški veri. Kdor take nauke uči, kakor ti časopisi, ni katoliški kristjan. Pa to niso njihove edine zmote. Poglejmo še naprej!

I. Poglavar sv. cerkve.

Katoličani verujemo, da je rimski papež vidni namestnik Kristusov na zemlji. On ima oblast od Kristusa, da njegove nauke ohranjuje nepokvarjene, da jih nezmotljivo razlaga, da opominja in svari kristjane, da se ravnaajo v vaem svojem življenju po božjih zapovedih. Mi verujemo, da ima papež to oblast, zato se zavedamo, da smo mu dolžni pokorščino. Poslušajmo njegov glas in se ravnamo po njegovih navodilih. Vse to vemo iz katekizma. Zato pri sv. očetu ne gledamo v prvi vrsti na to ali je Italijanske ali druge narodnosti, za nas je prvo to, da je postavno izvoljeni papež poglavar cele katoliške cerkve in vseh katoličanov.

»Papež je trinog.«

Ljudje, ki razširjajo take zmote o katoliški veri, kakor smo jih pokazali v velikonočni številki Domoljuba, seveda nimajo tudi nobene vere v to nalogo papeštva. Sovražijo papeža, hujskajo proti njemu. Le poslušajte, kako piše »Jutro« (17. februarja 1924): »Ako smo se otrsili trinoštva cesarskega Dunaja, ri vrag, da bi se ne otrsili tudi jerobstva in suženjstva papeškega Rima.« »Slovenski verniki naj bi se otrsili rimskega jerobstva« (Jutro, 22. jan. 1924). Proslavlja češkega pisatelja Macharja zato, ker je zagrizeno in strupeno napadel krščanstvo in papeštvo. Krščanstvo se zdi temu nasprotniku krščanstva tema, poganstvo pa luč. Vse to poroča »Jutro« o tem možu in pristavi: Njegovi vzori so tudi za naš narod spasonosni (rešilni) (»Jutro« 29. febr. 1924).

Kaj se to pravi?

»Jutro« in njegovi sorodniki »Slovenski narod« in »Domovina« kličejo, da naj se popolnoma obrnemo stran od papeža, naj pretrgamo vsako zvezo z njim, naj se ne brigamo zanj. Ali tisti, ki tako govori, veruje, da ima sv. oče oblast od Kristusa, da oznanjuje nauke in razlaga zapovedi? Ne, oznanjuje nauke in razlaga zapovedi? Ne, tako more govoriti le tisti, ki to resnico poznajo in ki sovražijo sv. cerkev in papeža. Njemu bi bilo ljubše, da smo mi vsi pogani, kakor pa katoličani, vdani sv. očetu.

II. Zapovedi.

Bog je dal zapovedi, po katerih spoznavamo jasno, kaj je dobro in slabo in moramo po tem uravnati in presoati svoje življenje. Sv. cerkev ima pravico in dolžnost določati njih pomen in razlagati te zapovedi tudi za posamezna dejanja v življenju. Od Kristusa ima to oblast. In te božje zapovedi vežejo vsakega, naj bo papež ali

kralj, izobraženec ali neizobraženec, bogatin ali revež, kmet ali delavec ali uradnik. To je cerkev vedno učila. Ni priznavala nikoli, da je za enega to dovoljeno in dobro, kar je drugemu po božji postavi prepovedano, ampak za vse je Bog dal zapovedi. Lahko je pa prestop božje postave za enega večji greh, kakor za drugega, zakaj greh stori, kdor prostovoljno prekrši božjo postavo, torej jo mora poznati in pa prostovoljno izvrševati, kar pa je lahko večasi bolj včasih manj. Cerkev mora oznanjevati iste postave vsem in jih tudi oznanja. Pri sv. spovedi pa sodi spovednik dejanja, v kolikor so oseba in prostovoljna in v tem oziru tudi presoja koliko so proti božji postavi. Nevedne mora poučiti, takim pa, ki so slabi in strastem vdani, priporočati, naj se poslužujejo sredstev, da okrepijo voljo.

To je iz katekizma znano in povem le zato, da vidite, kako daleč so zašli ljudje okrog svobodomiselcev že od krščanstva, kakšne nevednosti in hinsvekl zlobnosti so zapadli, če trdijo, da niso proti krščanstvu.

Greha: ni!

Pred par tedni je »Jutro« pisalo, da bo o tem, kaj je dobro in slabo, samo sodilo in se ne bo brigalo nič zato, če izda papež ali pa škof še toliko pisem in okrožnic. Podobno je pisal tudi »Slovenski narod«. Verstvo veže vernika samo na dogme (nauke, ki jih je treba verovati). Moralna in slična ocena kaknega javnega pokreta in gospodarskega stanja nima verskega značaja in spada med relativno človeško mišljenje. Mi smo za absolutno svobodo cerkvenih in verskih institucij, smo pa tudi za popolno enakopravnost vsakega duševnega življenja. Potreba laizacije (posvetnega duha) javnega udejstvovanja, posvetni značaj celokupnega gospodarskega, socialnega, nacionalnega (narodnega) in političnega snovanja in delovanja (»Slov. narod« 24. februarja 1924).

Kaj povedo s tem govorjenjem? S par besedami povedati: to pomeni, da naj cerkev svoje zapovedi zase ohrani, da je čisto nič ne briga, ali se v javnem življenju tep-taje vse božje zapovedi, da jo nič ne briga, kaj se godi v šoli, v politiki, v gospodarstvu države, ali med državani ali med stanoviti. Ona ne sme imeti nikjer besede, ne sme oznanjevati, da se ljudje tudi v politiki, v gospodarstvu itd. morajo držati božjih postav in da se te morajo povsed spoštovati. Cerkev naj molči! To pravijo tudi ljudje, ki vedno zmerjajo katoliško cerkev ali papeža, če ne obsodijo odino in javno Nemcev ali Italijanov zaradi njihove politike, torej stvari, ki je v prvi vrsti posvetnega značaja. Ali se ne pravi z drugimi besedami: Ti papež in katoliška cerkev tako delajte, kakor hočemo mi, svobodomiselci, pa bo dobro!

Poslušajmo naprej! Tako obrekuje »Jutro« (19. marca): Ne le vse božje zapovedi so zanje razveljavljene, ampak pod strankarsko strastjo so jim dovoljeni vsi grehi. In v številki z dne 23. februarja: Kar je kmetom pod smrtnim grehom prepovedano,

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

OD DANES IN VČERAJ

KRITIKA KOČIJAŽA.

Sarlotla Walter, grofica Sullivan, je bila slavna igralka na dunajskem dvornem gledišču. Nekoč je dala svojemu kočijažu vstopnico k žaloigri »Macbeth«, da bi občudoval gospodinjto tudi kot junakinjo v mrki tragediji. Drugo jutro je hotela izvedeti, kakšen vtis je napravila drama na preprostega kočijaža in ga je vprašala: »No, Janez, povej mi, kdo ti je večeraj najbolj dopadel.«

Janez ni dolgo pomišljal in je rekel: »Veste, milostiva gospa grofica, gospod Krastel mi je najbolj dopadel.«

»Tako? Zakaj pa?« je vprašala grofica malo začudena.

»No, ker je imel svoje otroke tako zelo rad.«

Krastel je bil igral Macduffa in to popolnoma človeško utemeljevanje se je grofici zelo dopadlo.

Vprašala je naprej: »No, sedaj mi pa povej, kdo ti je najmanj dopadel.«

Janez je bil v veliki zadregi. Dolgo časa je mencial klobuk v rokah, se je praskal za ušesi, nazadnje se je pa vendar okorajčil: »Ja, vidite, milostiva gospa grofica, če hočem govoriti resnico, gospa grofica mi je najmanj dopadla.«

»Za božjo voljo, zakaj pa?«

»Veste kaj, da vam kar naravnost povem, ker je bila gospa grofica prav zločestá ženska.«

Sodil je s čisto svojega stališča.

139 LET STAR.

Najstarejši mož na svetu je menda neki Sirec, ki je pravkar obiskal jordanskega kralja Huseina. Pravi, da je bil rojen leta 1785 in da se še spomni na Napoleona, ki je bil v letih 1798 in 1799 v Egiptu in Siriji.

NAPOLÉON IN GLASBA.

Demokritos pripoveduje: Mrki Napoleon je glasbo ljubil; glasu pa ni imel in vendar je rad brenčal marsejezo — francosko revolucionjsko himno. Če je brnel Marlborougha, tedaj je vedel njegov komorni strežaj Constant takoj, da gremo v vojsko. Gotovo pa ni nikdar tako veselo pel, kakor »zadovoljni milar«, kajti ta je bil z malim zadovoljen, Napoleon pa z vso Evropo ne. In tudi ta milar ni več rad pel, ko mu je bogat sosed dal denar, da ga ne bi s svojim petjem nadalje motil. Tak je pač človek: dokler ne ve, da ima malo, je zadovoljen, potem pa ne več.

to je katoliški gospodi dovoljeno in se šteje celo v veliko zaslugo. — Vedno govori o dvojni morali (nравnosti) katolicizma. Kakšen namen imajo take zmedene in zlobne pisarije, kakor ta, katoliško cerkev napadati in sovražiti? Najprej bi radi vzeli cerkvi ves vpliv na življenje in zastupljajo javnost in mladino s pohujšljivim branjem in bi radi vcepili duha nepokorščine nasproti Bogu in cerkvi, potem pa vpili: glejte, saj se krščanstvo nič ne pozna v življenju, saj katoliška cerkev svoje naloge ne izpolnjuje. Ali ni to najgrša hinavščina, združena z obrekovanjem?

LISTEK

V snežnem zametu.

(Povest. — Spisal P. Jón Svensson S. J.)

(Dalje.)

Po molitvi sem se namah čutil potolaženega. Ves nemir, strah in bojazen so prešli. Bil sem prepričan, da me ta, ki sem se bil nanj obrnil, ne pozabi in mi pomore. Kako naj bi se to zgodilo, nisem vedel. Predvsem, sem mislil, mi olajša zadnje ure pred smrtjo; in potem me ponese nekam daleč, tja, kjer bo vse še veliko lepše kakor na Halsu.

Ta misel me je tako tešila, da sem pozabil na vse svoje bolečine.

Potem sem se tako ulegel, da sem počival na topli dlakasti strani ležečega kova. Čuvaj se je stisnil k meni. Na ta način smo drug drugega grela.

Nekaj časa sem ležal z odprtimi očmi in mislil na Gospoda Kristusa, čigar prisotnost sem nekako slutil. — Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovanega, česar ne pozabim nikoli.

Čeprav sicer nikoli nisem bil praznoveren ali versko prenapet in mistike še po imenu nisem poznal — bil sem vendar desetleten deček — vendar se mi je zdelo, kakor da vidim v votlini naenkrat prihajati k meni Izveličarja z razprostrtimi rokami.

Bil sem tega tako prevzet, da sem hotel skočiti in mu hiteti nasproti; a bilo mi je, kakor bi se ne mogel ganiti. Zato sem nepremično obležal in bil od same radosti omamljen.

V pojasnilo te čudovitolepe in zame neizrecno tolažbe polne prikazni — za več je namreč ne morem smatrati — naj služi to-le:

V cerkvi, kjer sem bil vsako nedeljo s svojo mamico pri sv. maši, je bila na oltarju slika, ki je predstavljala Kristusa z razprostrtimi rokami, kakršnega sem videl tukaj. Neko nedeljo sem vprašal svojo mamo: »Čemu pa Jezus svoje roke vedno steguje?«

Moja mama, ki mi je navadno na taka otroška vprašanja odgovarjala kratko, lepo, mi je rekla:

»To dela zato, ljubi Noni, ker te ima rad in bi te rad objel.«

Te besede so name tako vplivale, da sem vselej mislil na to, kadarkoli sem bil v cerkvi in gledal to Kristusovo podobo.

In sedaj sem gledal tu v temni votlini isto sliko, in v uho so mi zvenele besede moje mamice: »Rad te ima in bi te rad objel.«

Dolgo sem strmel v temino in motril nebeško postavo, ki je kakor živa stala pred menoj.

V tem nepopisnem veselem razpoloženju je bilo, da se je spanec kot ljubezniv angel sklonil čezme, mi zaprl oči ter pustil dremavici, ne da bi me oropal lepega obličja. Še v sanjah sem gledal to, potem ko sem bil že zdavnaj zaspal.

Tako smo nemoteno ležali v svojem

mrzlem grobu, Grani, kužek in — jaz — čudovita skupina...

Naše trdno spanje bi bilo kmalu vsaj zame usodno, da ni bila nenadoma nastopila nepričakovana okolnost.

Popisovanje tega čudnega dogodka naj konča to povest, in skušal bom vse potrebno v kratkih potezah pojasniti.

Ko sem bil nekaj časa spal — kako dolgo, sam ne vem — sem se hipoma zbudil.

Čutil sem močan sunek v glavo in Čuvaj je besno lajal.

Mukoma sem odprl oči in vzlic veliki utrujenosti in otrplosti sem skušal poizvedeti, kaj bi to bilo.

Vendar odkril nisem ničesar.

Sunek, ki sem ga dobil v glavo, mi je povzročil velike bolečine. Grani se je tresel po vsem telesu, ne da bi se dvignil. Čuvaj je utihnil, kakor bi se boril zoper nevidnega sovražnika, ki se je na nedoumljiv način prikradel med spanjem v našo votlino in je zdaj bival v naši sredi.

Ves preplašen sem se splazil h konju in pri njem iskal zavetja. A žival sama ni bila nič manj zbegana. Tresla se je liki trepetnikov list. Čuvaj edini se je neustrašeno boril z nevidnim sovražnikom.

Nagloma je prvemu sledil drugi sunek, to pot pa na ramo. V bojzni sem vznevo-ljen zamahnil z rokama po skritem napadalcu in pri tem zadel ob nekaj, kar se je tik mene gibalo. Ne da bi vedel, kaj delam, sem zgrabil čudno stvar — in držal v rokah lesen drog, ki se je premikal gorindol.

V istem trenutku sem se zbudil kakor iz sna; ves strah je bil izginil, vedel sem namreč, za kaj je šlo. Od samega veselja sem se trdno oklenil rešilnega kola.

Toda močna roka ga je dvignila kvilšču. Spustiti nisem hotel, marveč sem ga nekaj časa na vso moč oklepal. Pri tem pa sem si eno dlan ranil s kovinasto žico, ki je bila pritrjena na spodnjem koncu droga. Še danes, po štiridesetih letih, nosim na dlani leve roke brazgotino kot spomin na najznamenitější doživljaj svoje mladosti.

Drog je izginil skozi majhno luknjo v oboku naše snežne votline. Jaz pa sem pokleknil, da zahvalim Boga za skorajšnjo rešitev.

Nato sem z božanjem pomiril Granija in Čuvaja ter jima pripovedoval, kako dobro in prijetno nam bo še.

Meni je bil tedanji naš položaj povsem jasan.

Da izve o tem tudi bravec, pustimo za nekaj trenutkov temno votlino in pojdemo na dvor Hals.

Tam me je bil moj mali prijatelj Waldi nepotrpežljivo pričakoval, da pridem k proslavi njegovega rojstnega dne. Zato je bil skoro neutolažljiv, ko je nastopilo neurje.

Venomer je trdil, da sem bil odpotoval in ležim bogve kje na potu pod snegom. Ljudem na Halsu se je zdelo to skoro neverjetno; bili so prepričani, da mi starši niso dovolili odpotovati.

A Waldi se ni dal pomiriti. Jokal je in neprestano prosil očeta, naj vendar pošlje ljudi, da me poiščejo.

Ker je snežni vihar ponehal in je bilo nastopilo zopet lepo vreme, se je oče dal pregovoriti in Waldiju celo dovolil spremljati poslane može.

K sreči se je ekspediciji pridružil razen drugih psov tudi Baldur, majhen ovčarski pes.

Da bi lahko drseli po svežem snegu, so si možje pritrtili na noge dolge smuči in vzeli seboj — kot je ob takih in slinih prilikah na Islandskem običajno — tudi dolg lesen drog, čigar spodnji konec je opremljen z železno žico v obliki čepovlečca.

(Konec prihodnjič.)

Dr. Stanko de Gleria

ZDRAVNIK V KRANJU

zaradi odpotovanja NE ORDINIRA od 6. maja do 1. junija. — Od ponedeljka, 2. JUNIJA dalje ZOPET redno ordinira.

Strešni stol (21 × 9,4 × 5,4 m), dobro ohranjen, naprodaj. Pojasnila daje: župni urad Sv. Katarina, p. Medvođe.

DVA SVINJAKA v dobrem stanju prodam. Cena po dogovoru. — IVAN BITENC, Tacen 14, p. Št. Vid nad Ljubljano. 2514

češminovih korenin lubje

(skorja) očiščeno in suho, kupi vsako množino po najvišji ceni trvdka ANT. STERGAR v Kamniku.

PRODA SE iz proste roke PRITLIČNA HIŠA z vrtom in 3 parcelami gozda v bližini Stare Loke. — Več se poizve pri: FR. RUPAR, kovač, škofja Loka, kap. predmestje št. 16. 2581

Malo rabljeno, lepo, moderno POHISTVO

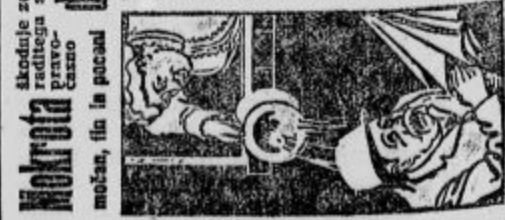
iz hrastovega lesa, PRODA skupno ali posamezno po ugodni ceni VLAD. KOBI Bistra p. Borovnici.

POMISLITE! in uvažujte pri nakupovanju raznih potrebščin, da je upeljala podpisana trvdka izven že obstoječe trgovine mešanega blaga, kakor špecerije, galanterije in velike ZALOGE MANUFAKTURNEGA BLAGA v veliki izbiri in ugodnih cenah — ŠE

VSE VRSTE ŽELEZA

šine in osi za kolesa; vse dimenzije palčnega železa za kovače in ključavničarje; okove za okna vrata in pohištvo; železno in pocinkano pločevino, razne pile in orodje, železno in pločevinasto enajlirano posodo; žico, podkove za konje, žične (žebije); vijake, kose, brusne okrogle kamne, oslji cement Portland vedno v zalogi, žična mreža za vrtno ograje, železni drogi za ograje itd. — Velika zaloga jedilne soli po izjemno nizki ceni! — Priporoča se starim in novim odjemalcem IVAN A. GROSEK, trgovina z mešanim blagom (prej V. Šerak), TREBNJE (Slovenija), blizu farne cerkve.

ki ga pa dobite edino v veletrgovini B. Stermeckl, Celje. Trgovci en gros-cene. Istotam se letos prodaja po čudovito nizkih cenah perilo, čevlji, klobuki, nogavice in vse drugo modno blago. Naročite cenik!

Za botre in birmance

nudi veliko izbiro raznega **VOLNENEGA** in perilnega **BLAGA** in sicer:

sukno, 140 cm široko . . .	od Din 55.— naprej
ševrote v vseh barvah . . .	od Din 50.— naprej
razno blago za obleke . . .	od Din 16.— naprej
bela in modra kontenina . . .	od Din 15.— naprej
cefirje . . .	od Din 12.— naprej

Nadalje razno hlačevino, žamet, platno, cvilb, odevje, svilene in navadne rute, otroške obleke, predpasnike, moške srajce, vseh vrst kravate, nogavice itd. — **PAZITE** na **NASLOV** tvrdke:

F. in I. Goričar, »Pri Ivanki«

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA šte. 29
(v bližini zmajskega mostu). — Vsakdo se lahko prepriča, da kupi tu tako poceni, kot nikjer drugje.

Francosko lucerno

ŠVEDSKI SEMENSKI OVES (ječmenovc), GRAHORO in druga poljska **SEMENA** oddaja **FRAN POGAČNIK**, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36.

BRINJE najfinije laiko, po znižani ceni oddaja **FRAN POGAČNIK**, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 2443

SEMENA kakor **DETELJO**, **REPO**, **KORENJE**, **LAN** itd. kupuje **FR. POGAČNIK**, Ljubljana, Dunajska c. 36.

FIŽOL vse vrste — kupi **FRAN POGAČNIK**, LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 36. 2444

Sprejem pekovskega **UČENCA** v starosti 14 do 16 let. Iv. Vrtačnik, Ljubljana, Tržaška cesta 19.

POZOR! Kdor želi imeti trpežno in ceno blago, ta naj pride v manufakturno trgovino

I. TOMŠIČ — LJUBLJANA,

SV. PETRA CESTA 38. — Tam dobi vsakovrstno blago za ženske in moške obleke, narejene ženske in otroške obleke, cefirje za srajce, vsakovrstno perilo, moške srajce od Din 56.— naprej, navadne in svilene rute, predpasnike iz lista in klota in šival. potrebščine. Znižane cene! Poštežba točna!

KUPUJTE

vse Vaše potrebščine, novodolega pomladanskega in letnega **BLAGA** za ženske in moške obleke, svilo, etamin, batist, saten, perilo, šifon, kotenino, oksfort, celtr, cvilih za madroce, odevje, koce, posteljne garniture i. dr. Najnovejše svilnate in čipkaste rute in šerpe pri znani domači trgovini

Janko Češnik, Ljubljana, Lingarjeva in Stritarjeva ulica

BLAGO SAMO ČEHOSLOVAŠKI IZDELEK!

Opozarjam ženine in neveste pri nakupuopreme (bališa) cene znatno **NIZKE** in **ZMERNE**.

Jadranska banka d. d. Beograd

Dionička glavnic: Din 60,000.000 Rezerva: Din 32,515.000

Centrala (začasno) Ljubljana.

PODRUŽNICE: Beograd, Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,

Metkovič, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

A MERIKANSKI ODDELEK — Potniški urad

Naslov za brzojavke: **JADRANSKA**

inozemski zastopstva: **Italija**: Banka Adriatica Trat, Opatija, Zadar. **Avstrija**: Adriatische Bank, Dunaj. **Južna Amerika**: Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Autofogasta, Punta Arenas, Portvenir, Puerto Natales. **Afilacija**: Frank Sakser State Bank 82, Cortland St. New York City. — Banka ima prvovrstne zveze v vseh mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad K 160,000.000.

Dalmatinski
la portland cement
SVETOVNE ZNAMKE
SALONA (Tour)

nudi po najnižji dnevni ceni promptno
tvornica »SPLIT«, del. družba za cement
Portland iz skladišča v LJUBLJANI,
Aleksandrova cesta št. 12.

Pozor:

Modna in manufakturna trgovina nudi vse spomladanske potrebščine za MOŠKE, ŽENSKO, KROJACE in ŠIVILJE, razne VENCE in CVETLICE, OPREME za neveste in novorojenčke. — Velika izbira ženskih RUT in NOGAVIC.

„POD VELBOM“
LJUBLJANA, Stari trg št. 3.

„SALONIT“

AZBESTNI ŠKRILJ nadkriljuje strešno opako zbog svoje trpežnosti, je izredno abek in elastičen, kljubuje vodi, mrazu, vročini, vlagi in vremenskim neizodam.

Sestoji iz prvovrstnega Portland cementa našega lastnega proizvoda in najboljšega azbesta iz prvovrstnih svetovnih rudnikov.

Ako uporabljate **Talo=it**, prištejete čonar in čas. Vsak poedini varčen gospodar, kateremu je ležeče na tem, da pokrije svojo stavbo trpežno in lično, si bo osvojil za pokrivanje svojih poslopij edino SALONIT.

SALONIT je neizgorljiv in nepremočljiv. Ako Salonit uporab., prihranite na stroških. Lažji je kot vsak drug proizvod sedanosti. Obvaruje pred vlago, ognjem in strelo. Nimata nikakih vzdrževalnih stroškov. Izborno izolira vsako zračno izpremembo. Trpežen in vzdržljiv proti najsilni. viharju.

Vzorci, cenike, kataloge, navodila in račune pošiljamo brezplačno.

„Split“ d. d. za cement
Portland, Ljubljana.
Zastopniki in zaloge v vseh večjih krajih.

Miši, podgane, stenice in ščurki

morajo poginiti, ako uporabljate naša preizkušena sredstva: proti mišim in podganam Din 7-50, za ščurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molje 5 Din, proti mrčesu 3 in 7-50 Din, mast proti usom 5 Din, mast proti usom v obliki 7-50 Din, proti mravljam 7-50 Din. Hefer za čiščenje madožev 7 Din. Posilja po povzetju. „Artes“, kem. laboratorij, M. Jünker, Zagreb, Petrinjska ulica 8.III.

ZVONOLIVARNA
„ZVONOGLAS“
TOMANDOVA ULICA MARIBOR TELEFON 5774
HITRA POSTREŽBA
PRVOVRSTNA IZVRŠITEV, NIZKE CENE
RAČUN PRI ZADRUŽNI-GOSPODARSKI-BANKI MARIBOR
„ZVONOGLAS“
OKUSNO IZDELANI BRONASTI ZVONOVI HARMONIČNO AKORDIČNI TRAJNI GLASOVI

Zastonj Vam BLAGA za obleko da
in perilo nikdo ne
toda po izredno nizkih cenah ga dobite pri tvrdki
»DANICA«, Majzelj & Rajšelj

Ljubljana, Turjaški trg 1 (bitva Preskrbovalnica). Velika zaloga sukna, hlačvine, žameta, konteine, tiskovine, etamina, blaga za žimrice, odel, pletov, nogavic, kravati, naglavnih rut, srajc, ovratnikov, jopic, nabrtnikov, ter najrazličnejšega drugega blaga. - Istotam zaloga USNJA vseh vrst. VSAK NAJ SI OGLEDI! — KROJACI in preprodajalci poseben popust. 2175

MERAKL

barve, črnila, lake, kit, emalje, topiče in zajamčeno čisti tirnež najboljšee kakovosti nudi

MEDIĆ-ZANKL družba
Z O. Z.

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče

Tovarne
Ljubljana -- Medvode.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogo

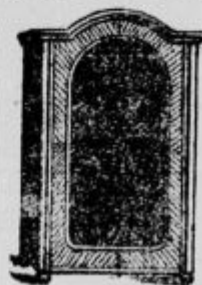
Oblačilnice za Slovenijo

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v Ljubljani, v hiši „Vzajemne posojilnice“ na Miklošičevi cesti poleg „Uniona“. Podružnica pa se nahaja v hiši „Gospodarske zveze“ na Dunajski cesti št. 29

Cene zelo zmerne! Zadržno podjetje!

»META« RŽENA KAVA.
DVOJNO SLADNA
»ADRIA«
TVORNIKA ŽITNE KAVE, VELEPRAZARNA ZRNATE KAVE, GLINCE PRI LJUBLJANI.

Tvrčka F. Fajdiga sin

mizarstvo in zaloga pohištva

Priporoča omare z laddeli in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, m- droce, žimnice, žičnike, stole, mize, sploh vso hito opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 12 po najnižjih cenah.

PALMA

Kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, ceni in udobni za nošnjo.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razrešne loterije.